

KONGAS SKELBIA PRALAIMĖJIMĄ KATANGOJ

ŽINIOS IŠ OKUPOUOTOS LIETUVOS

Atsilieka ūkio darbuose

Vilniaus radijo pranešimu labai atsiliekta žemės ūkio darbuose Mažeikių, Skuodo, Šilutės, Tauragės, Telšių ir kituose rajonuose. Šiuose rajonuose bulvių nukasta tik 40%, cukrinių runkelių nuimta nuo 4 iki 20%, suarta dirvų 16%. Apie didelį atsilikimą pranešama iš Joniškio rajono. "Aukšinių varpų" kolchoze iš 515 ha dirvų, kurias reikalinga suarti iš rudens, suarta vos... 23 ha. Visoje eilėje kolchozų ir sovchozų dar nepradėtas cukrinių runkelių nuėmimas, nariamos dirvos, nekuliamas derlius.

Tai senas Vilniaus radijo skundas, jis pasikartoja kiekvienais metais. Tokie skundai dar kartą pabrėžia sovietinio ūkio surimimą, neorganizotumą, vergiško darbo neracionalumą. (E)

Mokslų akademija

Lietuvos mokslų akademijos mokslinis sekr. akademikas K. Bieliukas Vilniaus radijo bendradarbiui papasakojo apie Vilniuje veikiančios Mokslų Akademijos darbus per pastaruosius pusantrų metų. Pasak Bieliuko, Akademija nuveikusi "milžiniškus" darbus ir bendras broūžas buvęs mokslinių kadru augimas, kvalifikacijų kilimas. Šiuo metu Akademijoje dirba 519 mokslo darbuotojų, jų tarpe 7 mokslo daktarai ir 192 mokslo kandidatai. Pastaruoju metu buvo įsteigti du nauji institutai: Botanikos ir zoologijos ir kuriamas naujas biochemijos ir mikrobiologijos institutas.

Bieliukas nurodė, kad Akademija daug dėmesio skiria praktiniams klausimams, naudintiems ne tik kultūrai, bet ir liaudies ūkiui vystyti. Esą paskelbta per 120 monografijų, mokslinės literatūros srity 1960 m. buvo išleista 148 leidiniai, 800 sp. lankų apimties. Iš premijuotų veikalų pažymėtini šie: Lietuvos fizinė geografija, "Kuršių Marios", prof. T. Ivanausko trijų tomų "Lietuvos paukščiai", Lietuvos istorijos kursas, profesorių Šivickio ir Minkevičiaus veikalai ir kt. Iš išleistų veikalų minėtinas Lietuvių kalbos žodynas, kurio išleista penki tomai, "Literatūra ir kalba" (keturi tomai), "Lietuvos flora" (antrasis tomas rengiamas kitais metais) ir kt.

Akademijos mokslininkai dalyvavo įvairiuose kongresuose (Kopenhagoje, Stokholme, Varšuvoje). Iš pasikalbėjimo su akademiku Bieliuku aiškėjo, kad Akademija savo tiriamaisiais darbais turi vis daugiau prisidėti prie sovietinio ūkio stiprinimo. Kai kurie institutai, kaip ekonomikos, susirūpinę ir tokiomis tyrinėjimais, kaip kolchozų elektrifikavimas, pramonės Lietuvoje specializavimas ir pan. Ateity numatoma statyti patalpas fizikos-matematikos ir geologijos-geografijos institutams. (E)

St. Vainiūnas bara kompozitorius

St. Vainiūnas, Lietuvos kompozitorių sągos pirmininkas "Tiesoje" paskelbė straipsnyje (243 nr.) niurioniems spalvomis priminė laisvosios Lietuvos muzikinį gyvenimą, pasiūlydama pažangą bolše-

vikinio režimo metu, ta proga iškėlė keletą ir neigiamų reiški- nių. Pasak Vainiūno, nepriklausomoje Lietuvoje "menas buvo pajungtas buržuazijos skoniui, kompozitorių kūriniai gulėjo stalčiuose...". Dabar, girdi, lietuviai kompozitoriai pasitiko komunistų suvažiavimą naujais "laimėjimais" ir tie kūriniai štai kokie: monumentalai A. Račiūno Penktoji simfonija, E. Bal- sio "Šventinė uvertiūra" poeto J. Marcinkevičiaus tekstu, J. Gai- žausko simfoninė poema (skirta Kauno komjaunuoliams), J. Ka- roso dainų ciklas "Nemuno žibu- riai", K. Kavecko kantata "Ke- turi", J. Bašinsko kantata "Komjaunuoliai" ir kt.

Kuo gi pasižymi šios dienos lietuvių kompozitorių prievarti- nė kūryba? Ogi, anot Vainiūno, puikiu laudies melodijų pana- dojimu ir, svarbiausia, formos pajungimu idėjiniam kūrinio tu- riniai išreikšti, šviežia šiuolaiki- ne muzikine kalba... Vis dėlto šalia tų visų "laimėjimų" ir Vai- niūnas nusiskundė, kad kom- pozitorių darbuose dar nesąs iš- spręstas tikrovės pavaizdavimas... Po beveik prieš 10 metų sukurtų "Martytės" operos (Ra- čiūnas) ar "Ant marių kran- to" baletu (Juzeliūnas), dabar nesą nieko naujo įnešta... Pasi- rodo, kompozitoriai, partijos pykėiui, ir toliau tebekuria kū- rinius pasakų, istorinės praei- ties ar socialinių kovų siuže- tais...

Tai blogai — pabrėžia Vainiū- nas, — nes pamirštami "opieji komunizmo patybos klausimai". Vis daugiau partijai spaudžiant, matyti, dedama pastangų pasi- taisyti ir šia kryptimi, nes jau kuriami tokie kūriniai, kaip J. Juzeliūno opera "Kraujas ir pe- lenai", V. Laurušo opera apie "tragišką" išeivių gyvenimą, J. Gaižausko operetė "Ramunė" ar B. Gorbulskio komiška opera "Karnavalas". (E)

Ganos opozicija griebiasi bombų

Aparė diktatoriaus Nkrumah paminklą

AKRA, Gana. — Šeštadienį šios Afrikos respublikos sostinėje sprogo keletą bombų, kurių viena aparė prezidento Kwame Nkrumah bronzinę statulą priešais parlamentą.

Gana gavo iš anglų nepriklausomybę prieš trejetą metų. Prezidentas Nkrumah jau spėjo per tą laiką pasistatyti paminklą, kaip tariamam "tautos išva- duotojui". Veikimo laisvės opozicijos partijai jis nepripažįsta. Ketverta šimtų unijos partijos veikėjų jis sukūšio į kalėjimą. Grįžęs iš kelionio po Sovietų Są- jungą, Čekoslovakiją, Nkrumah gyrė bolševikų sistemą kaip pa- vyzdį afirikiečiams.

Nėra abejonės, kad bombų prieš jo paminklus ir įstaigas griebėsi jo opozicionieriai, kaip vienintelio likusio kovos būdo respublikoj, kur demokratinė santvarka buvo sunaikinta pir- maisiais nepriklausomybės me- tais.

Šią savaitę į Gana turi at- važiuoti Anglijos karalienė. Ga- na pasiliko Britų tautų bendruo- menė, bet jos neutralumas ro-

U Thant, iš Burmos, buvo išrinktas Jungtinių Tautų generaliniu sekretoriumi į vietą žuvusio Dag Hammarskjöldo.

PRAĖJUS VIENAI KRIZEI, ATEINA KITA

Tai yra šaltojo karo strategija, kuri rodo, kad Vakariai niekad negali laimėti, o komunistai—niekad pralaimėti

"Jungtinėms Valstybėms ir sąjungininkams tarptautinis gyvenimas po II pasaulinio karo susidėjo iš virtinės didelių ir mažų krizių, kurias veikia visos sukėlė arba paaštrino Sovietų Sąjunga, komunistinė Kinija arba jų agentai", rašo vienas iš vyresniųjų "Readers Digest" redaktorių, Eugene Lyons, lapkričio mėnesio laidoje.

Jis tęsia: "kiekviena krizė randa mus nepasiruošus ir iš naujo nustebus. Mes vėl griebiamės galvotrūkščiais ir tai reaguoti. Pasitarimai su sąjungininkais vyksta augant spaudimui pasiduoti arba ieškoti kompromiso? Diskusijose vienas klausimas iškyla kaip visų svarbiausias, būtent: ar toji sritis — Quemoy, Libanas, Laosas, Vietnamas, Berlynas — yra vertas karo rizikos?"

O kai krizė yra baigta ar nustumta, pesimistai laukia kito smūgio, o optimistai — papras- tai jie sudaro didelę daugumą — vėl paskęsta pasitenkinime sa- vim.

Nors mes elgamės su kiekvie- na krize kaip atskira bėda, bet jų periodišką iškilimą iš tik- rųjų sudaro ilgos atėities kom- unistų planą, šaltojo karo me- todų ekspertų vadinama "kri- zių strategija".

Berlyno ir kitos krizės

Kuo Berlyno krizė ir besibaig- tų, yra tikra kad kita "Berly- no krizė" bus sukelta viename iš pusšimčio opijų vietų globo veide. Kiekviena komunistų su- kelta krizė turi savo atskirą kės- lą. Bet kartu ji tarnauja esmi- niam užsimojimui: išstumti mus iš pusiausvyros, nukreipti dė- mesį nuo kitų sričių, įvairyti plei- štą tarp Vakarų sąjungininkų, o užvis svarbiausia, anot prof. Robert Strasz-Hupe — laikyti mus defenzyvinę ir tik reaguvi- mo būsenoj.

Beveik visados sukeltoji krizė Vakarų akyse atrodo per men- ka, kad pateisintų ginklo panau- dojimą, bet pakankamai rimta, kad patrauktų dėmesį ir energi- do aiškų palinkimą į komunis- tų pusę.

Pasireiškus neramumams ir bombų sproginėjimas, Londone pradedama abejojti, ar verta ka- ralienė šiuo momentu vizituoti į Britų tautų bendruomenės narį.

Sovietų S-ga tęsia bombų sproginimą

Nieko nesako savo žmonėms

WASHINGTONAS, D. C. — Sekmadienį Sovietai vėl sprogdino branduolinę bombą Naujosios Žemės saloj. Črhušėvas kalbėjo partijai suvažiavime, kad jie šią bandymų seriją baigs 50 me- gatunų vandenilinės bombos iš- sproginimu.

Tai buvo padaryta spalio 30 dieną. Bet bandymai tuo nebu- vo baigti. Po didžiosios bombos jau buvo išsprogdintos 5 kitos branduolinės bombos. Ir galo dar nematyti. Priešingai, Chru- šėvas dabar įspėjo, kad bandy- mai bus tęsiami be pertraukos toliau, jei Amerika užsimanytų grįžti prie atominių bandymų at- mosferoj.

Kadangi Sovietų valdžia nie- ko nesako savo žmonėms apie bandymus, nei jų radioaktingų- jų kritulių pavojingumą, "Ame- rikos Balsas" sekmadienį aštuo- netą valandų siuntė įvairiomis kalbomis pranešimus į Sovietų Sąjungą.

Sovietai pastaruoju laiku žy- miai sustiprino "Balso" progra- mų trukdymą. Bet "Balsas" naudoja naują techniką truk- dymams apeiti. Anadien jo di- rektorius Loomis kalbėjo Chi- cagoj, jog "Amerikos Balso" programą klausosi ir girdi apie penketą milijonų gyventojų už geležinės uždangos.

Sauvaliauja prie Berlyno pasienio

BERLYNAS. — Šio savait- galio dienomis komunistų poli- cija prie Berlyno sienos nuvaikė ir sulaukė keturius Amerikos ar- mijos motorvežimus su sargy- biniais, važiuojančiais patruliuo- ti prie sienos. Išlaikius tarp pus- valandžio ir daugiau kaip valan- dos, juos paleido.

Sovietų atstovas sąjunginin- kų aviacijos apsaugos centre į- spėjo, kad ateičiai gali įvykti ore "nelaimė", jei Amerika ir toliau siųs C-47 žvalgybinius lėktuvus virš Rytų Berlyno.

Rytų Vokietijos policininkas nepaleido anglų automobilio iš Rytų Berlyną, anglams atsisai- kius parodyti dokumentų. Pir- ma kartą šeštadienį prie Fried- rich-Strasses praėjimo punkti pasirodė ir prancūzų sargybiniai tikrinti dokumentus komunistų, važiuojančių į Vakarų Berlyną.

Demokratas laimėjo rinkimus Texase

SAN ANTONIO, Tex. — Pa- pildomieji rinkimai Texase JAV kongresan turėjo parodyti nū- dienes politikos nuotaikas. Šią vasarą Texaso valstybė buvo pirmą kartą išrinktas respubli- kantis ir senatą (į viceprezidento Johnsono vietą).

Beje į kongresą respubliko- nų kandidatas John Goode ne- praėjo. Jį nugalėjo liberalis- kas demokratas Henry Gonza- lez, Meksikos kilmės amerikie- tis. Į rinkiminę kampaniją bu- vo įtrauktas garsus Meksikos komikas, filmų aktorius Cantil- flas (jis vaidino Filiją Fogą fil- me "Kelonė aplink pasaulį per 80 dienų"). Gonzalez užims vie- tą demokrato Paul Kilday, pa- skirto į fed. teisėjus.

AFRIKOS NEUTRALISTAI REIKALAUJA JT PARAMOS PRIEŠ MOISE TSHOMBE

Prieš U Thant akis — senieji Hammarskjöldo sunkumai

NEW YORKAS. — Kongo centrinė valdžia pripažino, kad jos armija, pasiūsta užimti atsiskyrusią Katangos provinciją, buvo sumušta Katangos šiaurinėj teritorioj. Kas išsproko iš katangie- čių apsupimo, skubiai nėsinais atgal, patyrė didelių nuostoių zu- vsiais ir sužeistais.

Alžerijos arabai sutinka balsuoti

Per apsisprendimo teisę į visišką nepriklausomybę

RABATAS, Marokas. — Al- žerijos arabų sukilėlių laikino- sios valdžios vicepremjeras Bel- kacem Krim paskelbė, kad jie sutinka priimti prezidento De Gaulle pasiūlymą praveisti Alže- rijoj plebiscitą apie jų apsispren- dimą.

Apsisprendimo balsavimo tiks- las gali būti tik vienas — Al- žerijos pilna nepriklausomybė nuo prancūzų, pasakė Krim. Jie užtikrino apsaugos garantijas 1,100,000 prancūzų kolonistų ir bendradarbiavimą su Prancūzi- ja, bet atmetė De Gaulle troški- mą — pasilikti Alžerijai Pran- cūzų Unijoj, kurioj jau yra 12 dymams apeiti. Anadien jo di- rektorius Loomis kalbėjo Chi- cagoj, jog "Amerikos Balso" programą klausosi ir girdi apie penketą milijonų gyventojų už geležinės uždangos.

Pasikėsinimas prieš De Gaulle Paryžiaus dienraščio "Figa- ro" tvirtinimu, policija susekė antrą sąmokslą nužudyti presi- denta De Gaulle. Sąmokslininkai, vadovaujant vienam pulk- ininkui, būtų bandę prezidentą likviduoti, kai jis atvažiuos šią savaitę į Korsiką.

Korsikiečiai, kurie pirmieji prisidėjo prie generolų sukilimo Alžerijoj 1958 metais už ketvir- tos respublikos išgriovimą ir generolo De Gaulle grąžinimą į valdžią, dabar yra nusistatę jį boikotuoti. Korsikiečiai palaiko prancūzų kolonistus Alžerijoje, kur jiems vaidinasi tamsi atei- tis, jei juos pradėtų valdyti ara- bai.

Rūgštūs pusryčiai Baltuosius rūmuos

Prezidentas sutramdė kritiką iš Texaso

CHATTANOOGA, Ten. — "Chattanooga Times" aprašė spalio 27 dienos pusryčių Bal- tuosiuose rūmuose, į kuriuos prezidentas Kennedy buvo pakviestas 19 Texaso laikraščių leidėjų ir redaktorių.

Vienas iš svečių, "Dallas Morning Star" leidėjas Ted Dealy, sugadino prezidento ir kitų sve- čių nuotaiką, praneškėdamas, kaip aršus vyriausybės kritikas. "Mums reikia tautos vado sė- dinčio ant žirgo, gi daug žmo- nių Texase ir pietryčiuose gal- voja, kad Jūs sėdite ant Caro- lino (taip vadinasi prezidento 3 metu dukte) triračio".

Užviešpatavo visiška tyla, ra- šo "Chattanooga Times" Wash- ingtono korespondentas. Prezi- dentas prabilo kiek palaukęs, žė- mu ramiu balsu: "Šioj šaly kiek- vienas gali turėti savo pažiūras, ir tai yra sveikas reiškinys. Bet skirtumas tarp Jūsų ir maneš yra tas, kad aš buvau išrinktas šios šalies prezidentu, o Jūs ne. Aš esu atsakingas už 180 mil- gyventojų gyvastis, o Jūs — ne". Ginčytasi dėl griežtesnės po-

Kongo armijos 4,000 kareivių, vadovaujant pačiam armijos vir šininkui gen. Mobutui, buvo įė- ję į Katangą 85 mylias. Ten juos sulaukiusi ir pradėjus stum- ti atgal, 20 mylių nuo sienos, prie Kamianos įvyko stiprus mū- šis, po kurio Mobuto armijos li- kučiai pasitraukė dar arčiau sie- nos ir laukia pastiprinimų.

Kreipiasi į Jungtines Tautas

Nors Saugumo Tarybos in- strukcijose yra pasakyta, kad JT taikos armija gali panaudoti ginklą pilietiniam karui sustab- dyti, bet ji to nedarė, kai gen. Mobutu išsiruso į žygi prieš Katangos valdžią.

Per savo artimus rėmėjus — Etiopiją, Nigeriją ir Sudaną — Kongas kreipėsi į Saugumo Tary- bą sušaukti skubiai posėdį ir svarstyti, kuo Jungtinės Tautos galėtų padėti Kongui, norinčiam prisijungti Katangos provincijai.

Saugumo Tarybai šį mėnesį pirmininkauja Sovietų atstovas Zorinas. Jis organizuoja posėdį šį antradienį. Etiopijos impe- ratorius Haile Selassie pasiun- tė telegramą JT pirmininkui buv. Tunezijos ambasadoriui Mongi Slim. Jis sako, kad padė- tis Konge yra kritiška. Saugumo Taryba turinti skubiai svarstyti priemones garantuoti Konge tai- ką ir grąžinti atsiskyrusią Ka- tangos provinciją.

Sunkusis Dago palikimas

Kongo problema yra pati sun- kiausia našta, palikta Dago Hammarskjöldo jo įpėdiniui bur- miečiui U Thant, išrinktam penktadienį laikinu generaliniu sekretorium.

Jis pripažino, kad Kongo klaui- masas yra pats aktualiausias. JT taikos armijai Konge išlaikyti reikalinga kas mėnesį \$10 mil- lionų. Per tai JT išdas yra iš- tuštėjęs. Tautos, kurios nesigai- li patarimų ir reikalavimų, galisai pinigų JT armijai. Sovie- tai ir jų bloko nariai nėra davę nė rublio. Neduoda taikos ar- mijos išlaikymui nė Prancūzija su Belgija. Jos nors silaiko nuo pamokslų Jungtinėse Tautose.

— Pagal įprastą tvarką, vyk- stant komunistų kongresams vi- si žurnalai ir laikraščiai paskyrė daug vietos tiek suvažiavimui, tiek komunistinių idėjų dar di- desniam ryškinimui. "Pergalės" žurnalas savo 10 nr. įsidėjo įžan- giniau J. Žiugždos str. apie nau- ją programą, toliau įdėtas K. Korsako str. apie "socialistinio internacionalizmo ugdymą", mu- zikos, dailės klausimais St. Vai- niūno ir J. Mikėno straipsnius, A. Gudaičio-Guzevičiaus pjesę "Dvikovą", o su eilėrašiais pa- sirodė A. Baltakis, A. Drilinga, V. Giedra, V. Rudokas, Marc. Martinaitis. (E)

litikos ir švaistymosi atomiais ginklais. Prezidentas priminė iš savo patyrimo II pasauliniame kare, kad žmonės lengviau ka- ba apie karą, negu kariauja. Di- dysis jo kritikas iš Dallas kare nėra buvęs.

Prasoma daugiau tokiu parengimu

Gerai pavykę Alvudo paroda - koncertas

Vos pora metų kaip pats gimęs, Alvudas jau iki šiol yra daug įvairių naudingų parengimų pateikęs, ir vienas toks buvo praėjusių savaitę, spalio 28 d. vakarą Jaunimo Centre.

Jau nuo pusdienio dailininkas A. Rūkstelė su dr. Jonu Adomavičium, mok. M. Šulaitiene ir kit. vienoje patalpoje dėjo įvairius tautodailės kūrinius.

Visi audiniai, drožiniai, skulptūros atsivežti ar atsiųsti iš Lietuvos. Aldona Buntinaitė parodai davė gintaro keletą sagų, apyrankę, karolių, staltiesę, takelį, atvežtus iš Klaipėdos krašto. Janina Juozaitienė pristatė audinių su lietuvišku kostiumu. Aleksandra Miklavickienė atnešė audinių ir kitokių dirbinių iš Vilniaus krašto. Saulius Matas davė idomių drožinių. Stefanija Miliauskienė davė savo pačios austų kaklaryšių ir juostų. Mok. Milavickienė davė Vytį ir Aušros vartų koplytėlę — iš medžio drožinį ir pati padėjo paruošti parodai ekspozitatus. Atvykusios Acalinaitė ir

Juozaitytė dėjo daiktus. Ketvirtą valandą popiet vaikams buvo demonstruojami įvairūs filmai iš gyvulių pasaulio ir vienas baletas filmas. Vėliau vaikai buvo pavaišinti. Didžiojo salė viename kampe dr. Ona Vaškevičiūtė su Galeckienės ir dukros pagalba, pasikvietusios dar keletą mergaičių, vykdė dovanų paskirstymą. Kifame salės kampe Ieva Šabanienė, Marija Bosienė ir kitos moterys dėstė valgius ir kvietė publiką stiprintis. Tėvai ir vaikai, eidami aplink stalus, patys pasitarnavo, rinkdamiesi sau patinkamą maistą, nešdamiesi prie salės išdėstytų stalių ir užkandžių, užgerdami skania gira, pienu bei kavute. Buvo tik minkštieji gėrimai.

Tautodailės parodoje

Skoningai išdėstyti ekspozitai fraukė lankytojus pasigrožėti lietuviškais liaudies kūrinių - audinių, drožinių bei kitokiais dirbiniais. Prieš įeinant į parodos patalpas buvo rėmuose išstatytas išaustas tautos himnas, tik ką gautas iš Lietuvos. Sienose iškabintos nuotraukos iš Alvudo veiklos. Čia pat daugelio lankytojų dėmesį traukė gyvasis paveikslas - "Vargo mokykla", kur motina - verpėja buvo prieš metus iš Lietuvos atvykusi M. Šulaitienė, pasipuošusi tautiniais drabužiais. Didelį įspūdį lankytojus padarė trys (pirm. Juškevičienės pristatytos) iš Sibiro atsiųstos nosinaitės. Vienoje išsiuvinėta erškėčiais vainikuota Kristaus galva, antroje išsiuvinėtas smuikininkas prie kryžiaus, gi trečiojoje išsiuvinėti būdingi žodžiai: "Be bažnyčios, be varpų, skaudžios kūčios be vaikų". Žiūrint į šias iš Sibiro prisiųstas tenai išsiuvinėtas nosines nevienam žiūrovui iš akių ašara veidu nuriedėjo. Pažymėtinas Ievos Šabanienės pristatytas jos globoje esantis 150 metų senumo

PETRO RIMŠOS VARGO MOKYKLA
Imituoja p. M. Šulaitienė su neišvardytu berniuku.

tautinis kostiumas iš Klaipėdos krašto. Be to, buvo iškabinta dr. J. Adomavičiaus parūpintų ir įremintų 30 Čiurlionio reprodukcijų, kurios kėlė gyvą lankytojų susidomėjimą. Per dvi dienas parodoje buvėję tautiniais drabužiais pasipuošusios Kiečienė ir Šulaitienė. Per abi dienas šią tautodailės parodą aplankė per 500 žmonių, kurių tarpe buvo gen. kons. dr. P. Daužvardis, arch. Mulokas, prof. Tumėnienė, prof. Laugminas, LB CV pirm. J. Jasaitis, teis. Vyt. Račkuskas ir kt. Dr. J. Zubrickas su žmona Emilija iš Kankakee, III. atvežė parodai kelis kūrinius.

Koncertas - vakaras

Pirmiausia pasirodė jaunosios su deklamacijomis: K. Brazdžionytė, R. Lapsatytė ir L. Juodviršytė. Aldona Valeičaitė - Brusokienė įspūdingai pašoko keletą išraiškos šokių "Šūnus palaidūnas, puikybė ir

atgaila". Smuiku keletą kūrinių pagrojo mūsų talentingas smuikininkas Povilas Matiuškas, susilaukęs gausių aplodismentų. Solistė Jonė Bružienė padainavo tris daineles, išpildydama Ardidi, Marchesi ir Strausso kūrinius, sulaukdama klausytojų gyvo pritarimo. Visiems akompanavo M. Motekaitis. Žilutė Jurėnaitė dalyvavo palinksmo savo humoristiniai kūrinių, o aktorius A. Brinka gražiai paskaitė pasaką apie tris paršiukus. Dr. J. Adomavičiaus epidioskopu rodė tos pasakos spalvotas iliustracijas. Pranešė Genė Antanaitytė stengėsi sudominti publiką, pristatydama solistus, kai kur palikdama ilgesnes pertraukas ir neužpildydama spragų tarp kūrinių pildymo.

Bendroj išvado vakaras - koncertas reikėta skaityti pavyksiu, su tinkama programa tiek jaunimui, tiek suaugusiems. Pirm. Z. Juškevičienė pradėjo programą, nupasakodama Alvudo tikslus ir uždavinius. Valgius iš savo produktų pagamino Juozas ir Marija Bosai, jiems talkininkavo Šabanienė, Gotčaitienė, Katkevičienė, Kirvaitytė, Augustaitienė, Burlevičienė, Mačiulienė su dukra Irena, Kivenienė ir kt. Parodai ekspozitatus tarp kitų davė Gotčaitienė, Mackevičienė, Katkevičienė ir kt. Prie dovanų paskirstymo dirbo: Valdienė, Tijiūnelienė, Galeckienė su dukra ir kt.

Savaime prašosi, kad Alvudas dažniau tokius parengimus pakartotų. *Fabijonas*

"Naujienos" bolševikams yra rakštis jų akyje!

LIETUVA - DIDVYRIŲ ŽEMĖ...

Lietuva nebuvo šykšti didvyriais ne tik tai senovėje, bet ir artimiausioje praeityje, ne tik tai sau, bet net ir svetimieams. Minėjimų bei viešųjų susirinkimų progomis kalbėtojai kartoją vardus Gedimino, Kęstučio, Vytauto ir jau netolimos praeities — Basanavičiaus, Kudirkos, Tumo-Vaižganto. Ne be pagrindinio pasididžiojama Mickevičium ir net Kantu.

Štai neseniai atidarytas Lietuvių Tautinėse kapinėse Chicagoje varpininkui Vincui Kudirkai paminklas. Deja, šio paminklo atidaryme dalyvavo ne keli tūkstančiai lietuvių, o tik keli šimtai. Pažymėtina taip pat, kad ne visa lietuvių spauda (neminint lietuviškų bolševikų) dr. Kudirkos paminklo atidarymą skelbė ir kvietė atidaryme dalyvauti. Taigi, nors Lietuva — didvyrių žemė, bet savo didvyriais didžiojamės ir juos gerbiame pagal asmeninį patogumą ir net pagal orą, šiuo atveju labai gražų.

Basanavičius, Kudirka, Tumas! Kažkodėl tik tai šie trys vardai pabrėžtinai linksnuojami iškilnių ir žymesnių susirinkimų progomis, tarsi, kitų, didvyrių vardo nusipelnusių, lietuvių nebūtų buvusių. Na, kad ir dr. Šliūpas jau tikrai labai atšargiai minimas, nors iš "Aušros" ir aušrininkų laikotarpio ir sąjūdžio dr. Šliūpo lyginamasis svaris neginčytinai yra didesnis už dr. Basanavičiaus. Kodėl minint "Aušrą" pvz. negirdime išimtinai didžiai nusipelnusio mažaletuvio Mikšo vardo, vieno pirmųjų "Aušros" sumanytojų, atsakingojo "Aušros" redaktoriaus, visą savo iš tėvų paveldėtą turtą (apie 10,000 markių) skyrusio "Aušrai" leisti, dėlto vokiečių žandarų ujamu ir pabaigusiu savo gyvenimą varge ir bėdoje.

Nemažinant varpininko dr. Kudirkos nuopelnų Lietuvai, vis dėlto nepamirštini ir kiti varpininkai, pvz. daktaras Juozas Kaukas, Kudirkos bendralaikis, dėl skurdiausio gyvenimo Varšuvoje, kaip ir Kudirka, džiovininkas. Atsiradus progai panaudoti žymias lėšas (2,000 rublių) savo sveikatai gelbėti, šias lėšas pavėdė "Varpui". Be šio pasiaukojimo "Varpas" vargu ar būtų išvydęs kada nors dienos šviesą. Ir pavadinimas "Varpas" yra dr. Kauko sumanytas. Gimęs ir augeg gretimame Kudirkos Pažerių kaimui Penkvalakių kaime, ėjęs medicinos mokslą tame pat, kaip ir Kudirka, Varšuvos universitete, dr. Kaukas, lietuviško kaimo patriotas, buvęs be mažiausio palinkimo į lenkybę, negalėjo atitinkamai nepaveikti ir Kudirką, kad sugrįžtų į lietuvių. Baigęs mediciną (kartu su Kudirka),

dr. Juozas Kaukas mirė vos 33 metus tegyvenęs.

Kas, kur ir kada viešumoje yra girdėjęs minint daktarą Domaševičių? O betgi anuomet, kai dr. Kudirka "Tėvynės Varpais" dar tikrai kėlė lietuvius iš miego, jau 1896 m. gegužės 1 d. dr. Domaševičiaus bute Vilniuje įvyko socialdemokratų susirinkimas, priėmęs dr. Domaševičiaus pateiktą programą, pagal kurią Lietuva turi būti "Savistovi demokratiška respublika". Ir ši programa buvo ne tušti žodžiai, nes ja vadavosi tūkstančiai dr. Domaševičiaus pastangomis organizuoti Vilniaus darbininkų ir amatininkų. Tuomet lygiagrečiai su Kudirkos "Varpu" Prūsijoje dr. Domaševičiaus ir Moravskio pastangomis buvo leidžiamas laikraštis "Darbininkas".

Šis sąjūdis yra kovote atkovojęs iš Pilsudskio PPS (Lenkų Socialistų Partijos) ne tikai Vilnių, bet ir visos Lietuvos darbininkiją. Dėl šio sąjūdžio, organizuotai vedusio Lietuvos darbo žmones iki 1905 metų revoliucijos ir Didžiojo Vilniaus Seimo, dr. Domaševičius kentėjo kalėjime ir trėmime.

Draudžiamosios spaudos atgavimą pagreitino ir nulėmė inžinieriaus Petro Vileišio įtaka ir žygiai, o ir spaudą atgavus 1904 m. birželio 7 d., jau tą patį metų gruodžio 10 d. Petras Vileišis Vilniuje vien savo vieno pastangomis ir lėšomis išleido pirmąjį Lietuvos dienraštį "Vilniaus žinias". Be to, lygiagrečiai dienraščiu buvo išleista žymus skaičius anuomet taip pasi-

Naujas Putrytės Kalėdinis atvirukas

Elena Putrytė nejuociomis tapo produktingiausioji lietuviškų atvirukų gamintoja. Beyeik kiekvieną sezoną ji paruošia naują, gražų, lietuvišką atviruką, kurį labai malonu pasiųsti savo artimiesiems.

Artėjančioms Kalėdoms ji paruošė, atspausdino ir paleido rinkon puikų Lietuvos vartpą, papuoštą didesniųjų Lietuvos miestų herbas. Ant Lietuvos Varpo originaliose spalvose matome Kauno, Vilniaus, Maišiagalos, Alytaus, Ariogalos, Skirsnemunės, Vilkaviškio ir kitų vietovių herbus. Visų herbų negalėjo sutalpinti, tai bent paminėjo svarbesnius senovės miestus ir miestelius. Varpo kilpa papuošta puikiu lietuviškų spalvų raiškė.

Visi, kurie norėtų iš anksto gauti kalėdinis atvirukas, gali kreiptis į pačią Putrytę tokiu adresu: Miss Ellen Putrytė, 1808 S. 49 Ave., Cicero 50, Illinois, arba išsiųsti juos Naujienose.

ilgtų lietuviškų knygų.

Ar dėl to neminėtas ir inžinierius Petras Vileišis.

Lietuva — didvyrių žemė, bet josios didvyriai galėtų būti didvyriškiau vertinami ir gerbiami.

J. V.

Help Keep
Our Economy
Strong

BUY U. S. SAVINGS BONDS

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS

5% MOKAME UZ BONŲ TAUPMENAS

Indė, jei apdrausti iki \$10,000 per federalines valdžios agentūras. Kas du mėnesius duodamos vis naujos dovanos taupytojams.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SO. 49th St., Cicero 50, Ill.
JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius.
Tel. Bishop 2-1397.

How to save a small fortune with money you'd fritter away

You do it automatically on the Payroll Savings Plan for U.S. Savings Bonds

The average American would save about \$20,000 during his working years if he tucked away just a dime for every dollar he earned. The big problem is how to save the dime. But it's no problem at all when you sign up for Savings Bonds on the Payroll Savings Plan where you work. World's handiest savings plan. When you save

on Payroll Savings, you just sign your name once. From then on your payroll clerk sets aside whatever amount you wish each payday, buys your Bonds, and delivers them to you. Millions of Americans are buying \$2 billion in Savings Bonds yearly this automatic way. What's more, they hold their Bonds an average of 7 years—and find the wait-

ing well worthwhile.

Almost double your money back. U.S. Savings Bonds are guaranteed to grow. \$1 becomes \$1.33 in 7 1/2 years—and \$1.93 in 10 more years. You can get your money with interest anytime you need it. And every Savings Bond you buy is a share in a stronger America.

Get your shares the easy way... by joining the Payroll Savings Plan now.

U.S. Savings Bonds are theft-proof! Fire-proof and loss-proof, too. Since 1941 the Treasury Department has replaced almost 1 1/2 million Bonds at no cost to the owners.

You save more than money with

U.S. SAVINGS BONDS

Buy them where you work or bank

For 20 years America's newspapers have published Savings Bonds ads at no cost to the Government. The Treasury Dept. is grateful to The Advertising Council and this newspaper for their patriotic support.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago 8, Illinois

Baigiamas naujas Standard Federal namas

Turtas \$80,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, Chairman of the Board

FREE PARKING

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštadienį nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valandos vakaro. Trečiadieniais visai neatidroma.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4192 Archer Avenue / Chicago 32, Illinois
Virginia 7-1141

1909 1961

Taupykite
STANDARD FEDERAL —
Stipriausioje Chicagos
Taupymo istaigoje

4 1/4%

Dividends mokamas visoms santaupoms

Atsargos Fondas \$7,500,000.00

JUSTIN MACKIEWICH Jr., President

ALBANIJA

Karpa ant Nikitos nosies galo

Daugiau kaip prieš pusmetį mažytės, tamsios, labai skurdžios ir komunistų apsėtos Albanijos sostinėje Tiranoje tyliai, slaptai, niekam nepastebėtai įvyko dalykas, kuris būtu turėjęs sukursti pasaulį, jei apie tai būtų sužinota laiku. Pusantro milijono piemenų tautelės bosas Hoxha pasakė dviejų šimtų milijonų imperijos "bosui Nikitai Chruščiovui, kad tuč-luojau išsikraustytų iš Albanijos su visais savo specais, instruktoriais, tankais ir povandeniniais laivais — ir Nikita be mažiausio triukšmo išsikraustė, išsižadėdamas svarbios bazės prie Adriatikos jūros. Vakarai ir šiandien galvas tebekraipo, kaip tai galėjo atsitikti. Mažytis kupstas nuvertė vežimą. Ir tatai atsitiko tuo metu, kada Chruščiovas ypatingai garsiai brazdino savo atomines bombas, haugindamas pasaulį, ypač vakariečius, galįs Angliją ir Italiją ir ką tik nori keliomis bombomis nušauti.

Nesantaika tarp raudonosios meškos ir raudono uodo viešai pasireiškė prieš metus laiką, kada komunistų bosų susirinkime Maskvoje Hoxha pernai sukritikavo Chruščiovo "liberalizmą" ir išgyrė Staliną, kurį Chruščiovas peikė: Hoxhos atkaklumas taip paveikė Nikitą, kad šis jam pasakė: "Draugas man ant galvos išpylė visą kibirą srutų ir dabar gausi jas numazgoti". "Draugas" taip "numazgojo", kad Nikita turėjo iš Albanijos su visomis raketomis išsidanginti ir labai skubiai!

Ivykis yra pirmas toks savo draša ir išsukimu. Albanijos komunistų partija ne tik metė pirštine Chruščiovui į veidą, bet ir paneigė jam monopolinę teisę vadovauti komunistų partijoms pasaulyje. Išvadintusi Chruščiova "melagium", "smeižiku", "dešiniuoju deviancionistu" (nukrypėliu), "smurtininku" ir "juodarankiu". Albanijos kompartija viešai paskelbė:

"Mūsų partija, pasiremama dokumentais ir faktais, paskelbs viso pasaulio komunistų ir darbininkų sąjūdžiams ir tarptautinei viešajai nuomonei visą tiesą apie mūsų santykius su Sovietų komunistų partija ir numaskuos Nikitą Chruščiova... Mes laimėsime, dėlto, kad mes nesame vieni!"

Kad Albanijos komunistai nėra vieni, viešai pasakė komunistų partijos 22 kongrese Maskvoje Kinijos komunistų valdžios premjeras Chou-En-lai, viešai papeikdamas Chruščiova už savo purvinų marškinių viešą skalbimą; negana to, kada Chruščiovas ir jo talkininkai Albanijos Hoxhą prakeikė kaip pikčiausią atskalūną, tai pats Mao Tse-tungas Peipinge paskelbė raudonosios Kinijos "nesulaužomus draugystės ryšius su Albanija" ir atšaukė Chou En-lai iš Maskvos kongresui dar neįpusėjus.

Hoxha nuo savo naujųjų globejų kinų yra per 5,000 mylių, bet Chruščiovas negali į Albaniją su baudžiamosioms ekspedicijoms maršuoti, kaip į Vengriją 1956 metais, kadangi skersai kelio jam stovi Tito su kita atskalūne, Jugoslavijos kompartija.

Nors savo dydžiu ir "ideologijomis" Albanijos nykštukas, Kinijos aitvaras ir Jugoslavijos eretikas yra trys skirtingiausi dalykai, bet vienas dalykas juos visus jungia — šiauršimasis prieš komunizmo-bolševizmo raudonąjį "vatikaną", Maskvos Kremlių, ir jo trečiąjį "papą" Nikitą.

Trys atskalos, kad ir nevisai dar "erezijos" paveiktos, yra padrašinimas ir kitoms svyruojančioms Maskvos satrapijoms.

JEI NENORI ATSLIKTI NUO PASAULIO ĮVYKIŲ — SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atliekamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.

Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, išgijimui namo, automobiliui, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitokiems reikalams. Kas turi susitaupes pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien!

4 1/4%

METINIS DIVIDENDAS mokamas visoms santaupoms

MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, ILL.
JOHN J. KAZANUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.C.

4 1/4%

mokame už santaupas, padėtas investavimo sąskaiton. Už paprastoj sąskaitoj laikomus pinigus mokame 4%.

Dabar mūsų turtas jau viršija **\$20,000,000.00**

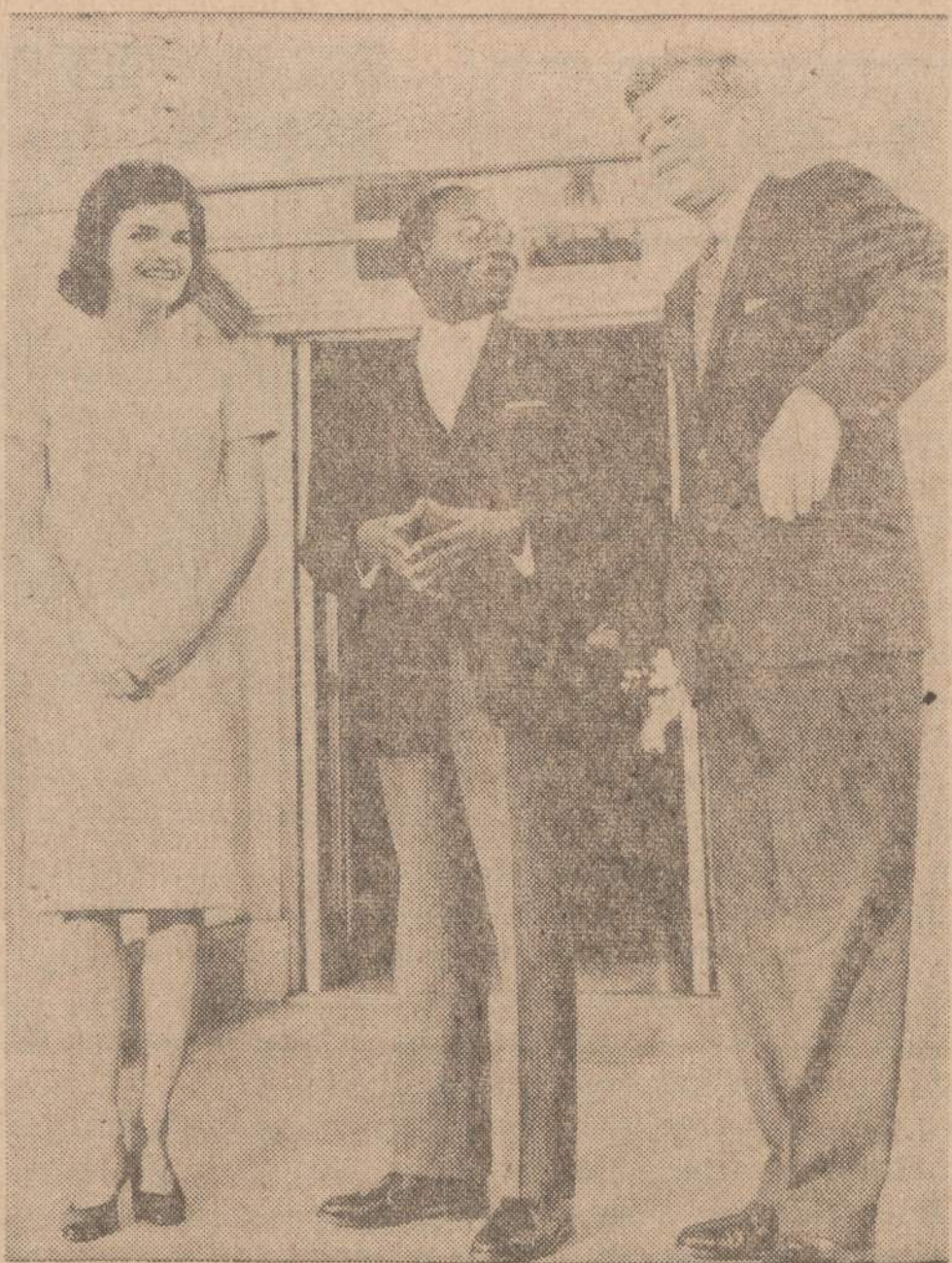
Per 65 metus mokėjome ir dabar kiekvieną pusmetį taupytojams mokame pačius aukščiausius dividendus.

Didžiausioji ir stipriausioji Bridgeporto taupymo įstaiga.

ALBERT J. AUKERS, Prezidentas

Darbo valandos: pirm. ir antr. nuo 9 iki 4; treč. uždaryta; ketv. nuo 9 iki 8; penkt. nuo 9 iki 6, o šeštad. nuo 9 iki 1.

District Savings AND LOAN ASSOCIATION
3430 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois
Cliffside 4-0104
Vieta automobiliams istaigos kieme

Prezidentas Kennedy ir jo žmona pasitinka Senegalijos prezidentą Sedar Senghor.

KAZYS ŪKELIS PASAKOJA APIE KELIONĘ Į LIETUVĄ

VI

Turistams valdžia per daug pasakoja

— Buvome nuvežti į Gedimino pilį, pravažiavome pro Rasų kapines, pro Universiteto rūmus, — toliau pasakoja iš komunistų valdomos Lietuvos sugrįžęs turistis Kazys Ūkelis. — Ne tik tai pačiame Vilniuje, bet ir kitose Lietuvos vietose visą laiką vis važiuavome, ejo-me, buvome vedami, žiūrėjome ir klausėmės. Nebuvo laiku su žmonėmis pasikalbėti, nes palydovai vis norėjo "mums daugiau ir naujų dalykų parodyti". Vakare būdavome išvargę, norėdavome pailsėti.

— Vedžiojo mus po dirbtuves ir muziejus. Kiekviena-me daug mums pasakojo specialiai pastatyti žmonės. Vienas kitas turistai gal šį tą ir atsimesna iš tų oficialių pasakojimų, bet daugumas mažai tų pasakotojų teklaušė. Turiu pasakyti, kad pastatyti nekoki pasakotojai. Nemoka taip pasakoti, kad ir nesusidomėjusieji žmonės susidomėtų.

— Būtų, žinoma, daug geriau, jeigu nuykusiems į Lietuvą turistams mažiau pasakotų ir mažiau rodytų, bet leistų jiems patiems pasirinkti, ką jie nori pamatyti, ir ko jie nori pasiklausti. Man, pavyzdžiui, buvo įdomiau gatvėje pasikalbėti su visai nepažįstamais žmonėmis, negu muziejuje klausyti mažai suprantamų ir dažnai nevykusių ir neįdomių pasakojimų. Susidaro įspūdis, kad tais pasakojimais norima prievarta ką nors primesti. Jeigu kas bando prievarta žmogui į galvą įkalti, tai visi priešinamės tai prievartai. Tokia jau žmogaus prigimtis, tokie esame. Kiekvienas norime eiti savais keliais. Norime pamatyti, ko nematėme; pasiklausti, kas įdomu. Pasiklausti, kas mums įdomu, bet ne kas pasakotojui įdomu.

Parodė Paneriauose nužudytųjų kapus

— Vieną dieną iš Vilniaus mus nuvežė į Panerius. Palydovai mums pasakojo, kad vokiečių laikais Paneriauose buvo šaudomi žmonės. Vienose vietose žmonės buvo šaudomi ir verčiami į iš anksto iškastas dideles duobes, o kitose vietose nužudytieji buvo deginami. Mums buvo parodyta vieta, kur buvo sušaudyti ir sudeginti žmonių pelenai. Vienoje vietoje matėme net kaulų. Mums buvo tvirtinama, jog tai buvo sušaudytųjų žmonių kaulai.

— Mes girdėjome, kad karo metų Lietuvoje buvo nužudy-

žmonių. Dabar šių taisyklių nesilaiko. Dabar kariai žudo beginklius ir visai nekaltus žmones.

Buvome nuvežti į Pirėcupio kaimą

— Kitą dieną iš Vilniaus buvom nuvežti į Pirėcupį. Karo metu vokiečiai išžudė visą Pirėcupio kaimą. Atvyko gerai ginkluoti vokiečių batalionai, apsupo visą Pirėcupio kaimą ir visus išnaikino. Vyrus vokiečiai sušaudė, o moteris, vaikus ir senius suvarė į kluonus ir padegė. Kas bandė gelbėtis, tai tuos iššaudė. Žuvo vyrai, moterys, vaikai, seniai ir ligoniai. Gyvi liko tik tie, kurių žudynių metu kaimo nebuvo. Tai bausis žiaurumas. Tokios žiaurios priemonės prieš nekaltus ir beginklius gyventojus nepateisinamos.

— Dabar Pirėcupio kaimelyje pastatytas paminklas žuvusiems kaimo gyventojams pagerbti. Cemento nulietas paminklas vaizduoja liūdinčią Pirėcupio moterį. Kaimo valdžios pastatytas žmogus, kuris atvykusiems turistams aiškina vokiečių padarytus žiaurumus. Pirėcupyje patyrėme, kad Antrojo Pasaulinio karo metu toje apylinkėje buvo nuleisti rusų partizanai. Tiems partizanams pavėjo ten nušauti vokiečių kareivį. Vokiečiai, keršydami už kario nužudymą, atvyko, sudegino visą Pirėcupio kaimą ir išžudė visus gyventojus...

— Visi sumetėm po rublį ir turistų vardu padėjome vėliavą prie Pirėcupio paminklo, pagerbdami žiaurių laikų nekaltus lietuvių tautos aukas. (Bus daugiau)

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

Naminio slaugymo kursai moterims

Septyniuose parkuose nuo ateinančio antradienio, lapkričio 7 d. prasidės naminio slaugymo kursai moterims, kuriuos suorganizavo Chicago Raudonasis Kryžius ir Chicago Parkų Distrikas. Septynios klasės rinksis nuo 2 iki 4 valandų antradieniais šiuose parkų namuose (fieldhouses): Dvorak Park, 119 Cullerton; Union Park, 1501 Randolph; Hamilton Park, 72 St. ir Normal; Fowco Park, 1313 S. Troop St.; Eckhart Park, 1130 W. Chicago Ave.; Seward Park, 375 W. Elm St.; ir Washington Park, 5531 So. Parkway.

Klausojos tuose kursuose bus pamokytos kaip matuoti sergančiam temperatūrą, patikrinti pulsą ir kvėpavimą, kaip numazgoti ligonį lovoje, ir kitokių dalykų ligoniui namuose slaugyti.

Be to, dalis kursų bus skirta supažindinti moteris su priemonėmis, kurių tektų griebtis še-

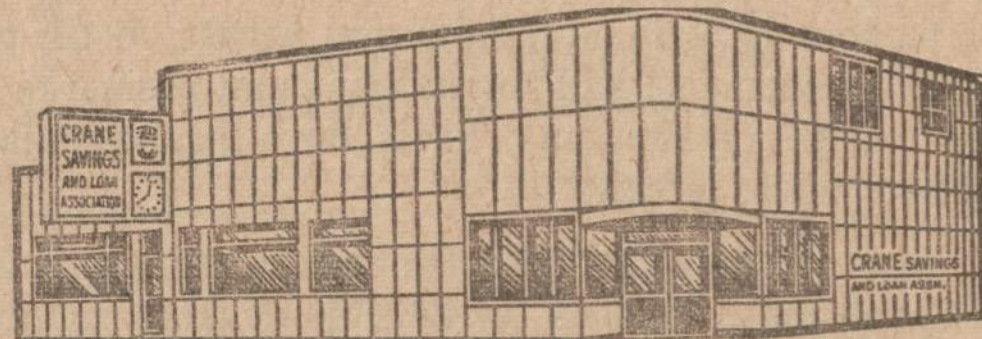
mai gelbėti prieš atakos atvejus, kaip ir kokias pasidaryti maisto atsargas, taip pat kaip teikti pirmąją pagalbą sužeis-tiems.

Užsiregistruoti į kursus galima Raudonajame Kryžiuje tel. Wa 2-7850, arba bet kuriame Parko name, o geriausiai atėjus į pirmąją klasę.

Veđe ligoninių internai gaus apmokėtus butus

Cook apskrityje ligoninės superintendantas dr. Meyer prašė iš 1962 metų samatos skirti \$280,000 lešų ligoninės internatų butams apmokėti po \$100 mėnesiui. "Norint pri-traukti internų, reikia jiems duoti palengvinimų", sako dr. Meyer. Visoje Amerikoje esą reikalinga 15,000 internų, gi medicinos mokyklos tokių iš-leidžia tik po 7,200 metams. Anksčiau daugumas internų būdavę nevedę, dabar apie 60% jų yra vedę ir gyvena su šeimo-mis, kurioms reikalingi butai.

Crane Savings and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. Lafayette 3-1083

Nemokamai vieta automobiliams

4 1/4%

ON INVESTMENT ACCOUNTS

Galioja nuo 1960 metų vasario 1 dienos.

Pinigai, įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d. Prašome aplinkyti naują mūsų namą.

VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:00 vakaro; Antradi. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

VALANDOS:

Pirm. 12 iki 8 po piet
Antr. 9 iki 4 po piet
Treč. uždaryta visą dieną
Ketv. 9 iki 8 po piet
Penkt. 9 iki 8 po piet
Šešt. 9 iki 12:30 po piet

Taupykite ir darykite paskolas Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre, 6239-45 South Western Ave., kur Chicago Savings Bendrovė teikia prienamiausias sąlygas paskolų aplikantams ir apdrausto patarnavimo taupytojams per 37 metus.

CHICAGO SAVINGS yra viena iš įdomiausių ir gražiausių įrengtų Taupymo Bendrovių visoje Chicagoje. Taupytojų patogumui: naujaisi įrengimai, du dideli kiemai automobiliams (vienas įvažiavimas iš Western Ave.) ir daug nemokamų patarnavimų pinigų taupantiems nariams.

KVIEČIAME.

Chicago Savings & Loan Ass'n

6245 So. Western Avenue
JOHN PAKEL, Jr. — President

Chicago 36, Illinois

GRovehill 6-7575

JOHN PAKEL, Sr. — Chairman

INVEST IN UNIVEST

CURRENT Dividend Rate **4 1/2%** per annum Effective April 1, 1960

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL.
Phone HAYmarket 1-3070

* Universal Investment Share Account

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.
1730 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYMARKET 1-8100.

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:		Kitos JAV vietose ir Kanadoje	
In Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.		metams \$13.00	
		pusel metų \$7.00	
		trims mėnesiams \$4.00	
		vienam mėnesiui \$1.50	
		Užsieniuose	
		metams \$16.00	
		pusel metų \$8.00	
		vienam mėnesiui \$1.50	
Dienraščio kainos:		Naujienos eina kasdien, išskiriant	
Chicagoje ir priemiesčiuose		sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1730 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef. HAYMARKET 1-6100.	
metams \$15.00		P pinigų reikia užsiųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	
pusel metų \$8.00			
trims mėnesiams \$4.00			
vienam mėnesiui \$1.50			

NAUJINIŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-tos.

Rusams atsidaro akys

Žiaurios Chruščiovo atakos prieš mirusį diktatorių Staliną ir ypač jo lavono pašalinimas iš Lenino mauzoliejaus Raudonojoje Aikštėje smarkiai sukrėtė Rusijos žmones. To pasėkos jau reiškiasi visame sovietų krašte, kaip iš Maskvos praneša Amerikos korespondentai.

Stalinus jau buvo išniekintas 1956 metais, 20-me komunistų partijos suvažiavime, bet apie tai žinojo tik partijos vadai ir pareigūnai, dalyvavusieji suvažiavime. Sovietų spauda, kurią griežtai kontroliuoja valdžios cenzoriai, nieko apie Stalino piktadarybes nerašė. Ji tik painformavo visuomenę, kad komunistų vadai pasmerkė "asmens kultą" (garbinimą), kuris buvo praktikuojamas Stalino valdžios laikais.

Kad tas Kremlius despotas buvo klatingas ir žiaurus sutvėrimas, nužudęs tūkstančius nekaltų žmonių — komunistų partijos veikėjų, valdžios pareigūnų, armijos generolų ir diplomatų — ir padarė neapsakomai daug žalos kraštui, apie tai Rusijos žmonės patyrė tik dabar, kai sovietų laikraščiuose tapo išspausdintos Chruščiovo ir kitų partijos šulų kalbos, pasakytos spalio mėn. gale, 22-ame komunistų suvažiavime.

Žymi dalis Rusijos gyventojų tapo pritrunkta, kaip praneša "N. Y. Times" korespondentas Seymour Topping. Tai liečia pirmiausia tuos "sovietų piliečius", kurie dar nebuvo paliovę tikėti Stalino "geniališkumu" ir neįkainojamais "nuopelnais" proletariato tėvynei. Jų tikėjimas sugriuvo.

Kita, gal daug didesnė gyventojų dalis, kuri buvo nuteikta prieš "stalinizmą", bet bijojo viešai kalbėti, dabar pasijuto turinti teisę reikšti savo nuomones. Jie kalba ir svarsto, kas čia atsitiko ir kodėl taip atsitiko. Kodėl apie tai tylėjo partijos vadai, vyriausybės atstovai ir laikraščiai? Kodėl ne pats Chruščiovas, jau prieš 5 metus atskleidęs kruvinojo tirono piktadarybes, nieko iki šiol apie tai nesakė Rusijos liaudžiai?

Diskutuojama šituos klausimus paprasti žmonės, eiliniai komunistų partijos nariai ir valdininkai. Diskutuojama visur — dirbtuvėse, pramogų vietose, gatvėse ir Raudonojoje aikštėje. Diskusijos eina plačiosios Rusijos miestuose ir kol-chozuose.

Didžiausia mįslė jiems ta, kad toks pasibaisėtino žiaurumo tironas galėjo per ištisus 25 metus valdyti milžinišką kraštą, kaip autokratas, ir galėjo priversti komunistų partiją, valstybės biurokratiją ir spaudą ne tik slėpti jo kriminalinius darbus, bet jį dievinti!

Sakoma, kad valdžios sluogsnuose, privatinuose na-

APŽVALGA

GEN. WALKER REZIGNAVO

Gen. majoras Edwin A. Walker, kuris buvo pašalintas iš armijos divizijos vado pareigų dėl politinės jo veiklos tarp kareivių, rezignavo iš kariuomenės, kad galėtų tęsti savo politinį darbą. Jisai skundžiasi, kad jo karjerą suardė "maži žmonės" valdžioje.

Gen. Walker galėjo po 30 metų tarnybos išeiti į pensiją ir gauti \$12,150 per metus, nemokamą gydytojų patarnavimą ir kitokias privilegijas. Neilgai trukus, jisai būtų buvęs pakeltas į generolus leitenantus su trimis žvaigždėmis, ir jam buvo pasiūlyta gera vieta generaliniame armijos štabe Hawaii Salose.

Bet tų visų gėrybių jisai atsisakė, norėdamas "pasidaryti savo kraštui" be trukdymų, kurie jį varžė, kol jisai nešiojo karinę uniformą ir turėjo būti klušus vyriausybei.

Savo rezignacijos pareiškimą gen. Walker įteikė specialiai senato komisijai, kuri yra sudaryta ištirti jo pašalinimą iš divizijos vado pareigų. Tyrinėjamas sukels nemažai ginčų klausimų santykių tarp armijos ir vyriausybės. Šituo klausimu konstitucija aiškiai sako, kad kariuomenė privalo subordniuotis (būti klušni) ci-

vilinei vyriausybei. Tokį principą JAV kurėjai įrašė į konstituciją, žinodami iš istorijos, kaip praityje armijų vadai sutrempdavo demokratiją ir įsteigdavo despotizmą. Senovės Graikijoje taip padarė Aleksandras Makedonietis, Romoje "pretorio gvardijų" vadai (generolai), pasižymėję karo mūšių laukuose, ir t.t.

Napoleono Bonaparto įsigalėjimas Prancūzijoje šitą Amerikos demokratijos gynėjų nusistatymą tik dar labiau sustiprino. Todėl principas, kad armijos vadovybė turi klausyti civilinės valdžios — prezidento ir jo paskirto karo sekretoriaus, Amerikoje nebuvo niekad atmetas arba pakeistas. Bet iš jo išplaukia dėsni, kad armijos generolai negali skelbti priešingos administracijai politikos.

Gen. Walker tuo nusikalto, skleisdamas tarp kareivių literatūrą, smerkiančią aukštus valdžios pareigūnus Washington, kaip "tėvynės priešus" ir komunizmo simpatizatorius bei pataikūnus. Senatoriai, kurie nori jį užtarti, vargiai ką laimės. Jisai pats, matyt, tai jaučia — todėl ir nutarė iš armijos pasitraukti.

Armija ir toliau pasilikis civilinės valdžios įrankis, o ne "bosas".

Žemės dulkė A. J. Lutulis

Zulu negras gavęs Nobelio Taikos Premiją

Pietų Afrikos "afrikanerių" vegiją, priimti jam pripažintą Nobelio Taikos Premiją bei \$43,744 pinigine suma už jo rezistenciją rasinei segregacijai taikiomis metodais. Lutulis (Luthuli), kurio vardas Zulu kalba reiškia (žemės) dulkė, yra gimęs ir augęs ra-

muose ir gatvėse dažnai pasigirsta žodžiai: "Daugiau taip nebebus".

Bet kodėl "taip nebebus", jeigu taip buvo per ištisą ketvirtadalį šimtmečio?!

Šis klausimas veda tiesiog prie pačios pagrindinės problemos, liečiančios santvarką, kurią įsteigė "komunizmo" vardu Lenino, Stalino ir Chruščiovo partija.

Aišku, kad komunistų partija šitos problemos išaiškinti negali. Ji yra kaltinamųjų suole drauge su žmogžudžiu Stalinu! Jos "neklaidingumo" aureolė dinga. Ji yra kritikuojama ir tolyn bus kritikuojama vis drąsiau ir aštriau. Chruščiovas davė tam pradžia, norėdamas iškilti aukščiau už savo žiaurųjų pirmtaką.

Jisai paskelbė komunistų partijos ir diktatūrinio režimo moralinį bankrotą. Kaip ilgai teroro aparatas sugebės tą šlykštybę apsaugoti nuo žlugimo, parodys ateitis.

Sir John Weir, Karalienės daktaras, atvyksta į Kensington rūmus, kur gyvena jos sesuo princesė Margareta. Ji pagimdė sūnų.

Respublikonams atsirūgs ateinančiuose rinkimuose

Charles Nicodemus, Chicago Sun Times bendradarbis iš Springfieldo rašo, kad senato respublikonai patys "raitosi karštyje", kokį jiems sukėlė opozicija dėl atmetimo biliaus Chicago Transito administracijai pamokėti už miesto vaikų mokyklas vežiojimą.

Pačių respublikonų senatorius W. Russell Arrington iš Eyanstono savo partijos "kokuse" maldaute maldavęs savo partijos "brolių" įsivaizduoti kvailybę (stupidity) savo varomoms nepraktiškos politikos. Jis perspėjęs respublikonus, kad jie Chicago demokratų prezidentų kapitonus staciai įduo-

su sayim nešiotis pasus. Lutulis pirmasis savo pasą iškilmingai viešai sudegino, protestuodamas, kad valdžia negrąsė nori degraduoti ir dar žemesnę padėtį. Pradėjus masėms tuos pasus deginti, įvyko riaušių ir valdžia suėmė ir įkalinė 1,900 veiklesniųjų negrų, jų tarpe ir jų vadą Lutulį, bet dėl jo silpnos širdies ir aukšto kraujo spaudimo jo nebelaikė kalėjime, o ištrėmė į tolimą Natalijos šiaurę.

Nors baltųjų valdžios visai persekiojamas, varžomas, tremiamas, kalinamas ir muštas tiek kartų, kad net skaičiaus nebeatsimena. Afrikos Žemės Dulkė nėra nė vienos dienos susvyravęs savo tikėjime, kad jo tauta savo žemėje išsikovos laisvę nesmurto priemonėmis. Vadovaudamas dešimčiai milijonų Zulu ir kitų negrų genčių, Lutulis sako trims milijonams olandų kilmės būrų ir kt. baltuodžių:

"Jūs neprivarote mūsų bijotis, jei su mumis dorai elgites. Mes nenorime suvaryti jus į jūras arba vesti įsų seseris. Mes tik norime, kad su mumis mūsų pačių žemėje būtų padariai elgiamasi".

da į rankas, ant aukso padėklų padėtus, kreditus balsams gauti ir respublikonams "užmušti", kai artėjant kito lapkričio rinkimųams partijų veikėjai pradės skambinti piliečių namų skambučius.

"Respublikonai, atrodo, daro diskriminaciją, prieš Chicago mokyklų mokinius, neduodami jiems atlyginimo už pusę autobusų tiketų, tuo tarpu kai kitose Ilinojaus vietose išmoka po \$7,000,000 kasmet už vaikų vežiojimą į mokyklas.

"Respublikonai verčia CTA kelti autobusų tiketų kainas ir tai yra faktas, kurį važinėjantieji CTA susisiekiama priemonėmis atsimins kiekvieną kartą, traukdami ekstra nikelį už pravažiavimą.

Arthur Gottschalk iš Park Forest buvo antrasis respublikonų senatorius, kurs pritarė Arringtonui. Kiti Cook apskrities ir kiti Ilinojaus apskričių respublikonai senatoriai "įsivaizduoja", kad jie gali rodyti špygas didmiesčio vaikams, kadangi Chicago balsuotojų balsai negali nulemti jų užmiesčio apylinkių. Taip jie mano, perspėja Charles Nicodemus.

Aukokim Balfui

Aukokim dienos uždarbį, aukokim nuosirdžiai!

Kas yra Balfas mes visi žinome. Gerai žinome, kad yra daug vargstančių mūsų tautiečių Sibiro taigose, komunistinėje Lenkijoje ir kitur, kurių mes gyvenantieji Amerikoje lietuviai, neturėtume pamiršti. Aukokim jiems bent metuose vienos dienos savo uždarbį! Prieš kelias dienas aš įnešiau į Balfą Vajaus kasą savo kuklią dalį — 25 dolerius, jaučiuosi patenkintas ir neįtik nesubiednėjęs, o iš Balfos gautas aukos kvitas — mano pasididžiavimas.

Tegul nelieka nei viena lietuviška troba nepasipuošus Balfui aukos kvitu!

Zinatu, kad yra mūsų tarpe geraširdžių duosnių vienintelių, kurie Balfą Vajui aukos daugiau (sveikiname juos!), bet yra ir tokių, kurie dėl nerangumo pamiršta.

Aš, būdamas Didžiojo New Yorko Balfos Vajaus Komiteto nariu, labai prašau tų vaju prisiminti ir remti. Kas neišgalit aukot metuose vienos dienos uždarbį, aukokite pusės dienos, nors kelių valandų. Balfas ir jo šelpiami lietuviai bus jums dėkingi ir už kelių dolerių nuosirdžių auką.

Vargšams parodykime galtingumą — širdies kilnumą — aukokime!

L. Norkus

JONAS VALAITIS

Švietimas Mažojoje Lietuvoje bei Klaipėdos krašte

1. Didžiųjų Lietuvos kunigaikščių laikotarpis pasižymėjo nutruktamais karais su besiveržiančiu Lietuva Kryžiaus Ordinu. Tačiau Vytautas Didysis 1410 metais liepos mėn. vadovavęs ir laimėjęs didžiąsias Žalgirio kautynes ir sutruktines Ordino galybę, sudarė su Ordinu sutartį išsivadėję pajūrio ir žymios dalies vakarinį lietuvių gyvenamą žemių.

Apie kurį nors švietimą ar mokyklas kryžiuočių Ordino metais Prūsiose negalėjo būti kalbos, nes pavertęji gyventojai buvo tikrai darbo jėga užgrobtose sodybose. Kaimiečiams net buvo uždrausta apsigyventi miestuose ir mokytiis amato.

Si akloji padėtis kiek pasikeitė, kai pradėjo plisti reformacija (16 a.), skelbusi tikybos dalyką jau liaudžiai suprantama, o ne kaip iki tol lotynų kalba. 1544 metais Karaliaučiuje buvo įsteigtas net universitetas, kurio uždavinys buvo paruošti Prūsijai kunigų (liuteronų), galinčių skelbti evangeliją lietuviškai ir lenkiškai. Buvo steigiamos ir vidurinės mokyklos. 1586 metais ir Tilžėje buvo įsteigta viena tokių vidurinių mokyklų, vėliau virtusi gimnazija. Tačiau šių mokyklų tikslas anuomet buvo išimtinai tikybinis.

Laikui bėgant buvo steigiamos ir pradžios mokyklos, kurių skaičius nors ir didėjo, bet mokslas buvo labai menkas; dėl to labai mažai turėjo įtakos liaudžiai ir buvo bejėgis vokietinimo atžvilgiu.

Kokios buvo mokyklos ir mokytojai puz. Klaipėdos krašte jau dešimtojo amžiaus pradžioje, galima spresti iš mokyklų kronikų, kuriose aprašoma ano meto "siulė". Taip puz. Minės mokyklos kronikoje pasakoma, kaip vienas siulėjas neturėjęs darbo ir dėl to kreipėsi į karališkąją valdžią jį skirti kaime mokytoju. Jo prašymas buvo patenkintas. Jonikos mokyklos kronikoje pažymėta, kad nuo 1770 iki 1803 metų buvo ten mokytojas Jurkšaitis, mokėjęs rašyti. Petrelių mokykloje nuo 1771 m. mokytojav labai gabus ir stropus mokytojas Erdmonas Lekšas, per visą savo tarnybos laiką turėjęs 58 mokinius, iš kurių tikrai 40 išmoko gerai skaityti, o 4 ir rašyti. Mokyklų mokytojais buvo skiriami atsitarnavę kareiviai, nusigyvenę amatininkai ir visoki gyvenime nevykėliai, jeigu tikrai mokojo tikybos, giedoti keletą giesmių, šiek tiek skaityti ir rašyti.

Tokia padėtis mokyklose truko iki Bismarko — "geležinio" Vokietijos kanclerio, valstybės reikalus tvarkiusio "kraujų ir geležim". Bismarkas vadovosi šūkiu: "Eina Reich, ein Volk, eine Sprache" (viena valstybė, viena tauta, viena kalba). Bisdok mokykloms tvarkyti "Visuotiniuosius Įsakymus", kuriais pasiremdamas Rytprū-

marko švietimo ministeris Falck'as išleisų Oberprezidentas von Horn'as 1873 m. paskelbė potvarkį, pagal kurį visuose pradžios mokyklų skyriuose dėstomoji kalba turi būti vokiečių.

Vokietinimui pagreitinti buvo atinkamai paruošiami ir mokytojai: turėjo išeiti specialius šiam tikslui kursus. Mokytojų buvo paratara su stojančiais ir mokyklą vaikais kalbėti tik vokiškai. Be to, mokytojai galėjo drausti mokiniams kalbėti lietuviškai ir ne pamokų metu; galėjo vartoti ir vartoto fizines bauses ir kt. Uolesniems mokytojams — vokietininkams valdžia teikė piniginių pašalpų, juos skyrė į geresnes vietas.

Galima buvo tikėtis, kad toks staigus ir griežtas lietuvių kalbos šalinimas bei naikinimas sukels kaimiečiųuose atitinkamą reakciją, pasipriešinimą.

Prūsų Lietuvos kaimiečiai, manydami, kad šios negerovės pareina tikrai iš negerų kaizerio valdžios valdininkų, bet ne iš paties kaizerio, sudarydavo komitetus — "delegacijas" prašymų kaizeriui ruošti ir parašams po prašymų rinkti.

Pirmoji tokia delegacija, vokiečių kunigo vadovaujama, vyko į Berlyną 1878 metais. Delegacija buvo maloniai priimta kaizerio rūmuose, priimtos lietuvių darbo dovanos ir pasakytą gražiai, vilti teikiančių žodžių. Nors ši delegacija nieko nelaimėjo, bet žmonės vis dėlto nenustojo vilties ir tikėjosi prašymais nors ką laimėti. Dėl to 1879 metais buvo paruoštas ir

iteiktas kaizeriui naujas prašymas su 16340 surinktų parašų. Į prašymą atsakyta tikrai po 2-ju metų, pažadant tikybą mokyglose dėstyti lietuviškai, bet ir šis pažadas nebuvo įvykdytas.

1891 metais sudaromas naujas Komitetas prašymui paruošti ir parašams po prašymu rinkti. Šiame Komitete buvo ir tokie lietuviai, kaip Jurgis Streckys iš Jakiškių, Vilius Kalvaitis iš Girėnų, Dovas Zaunius (nepr. Lietuvos Užsienių Ministerio Zauniaus tėvas) iš Rokaikių. Po šiuo prašymu buvo pasirašiusių apie 20,000 lietuvių, tačiau atsakymo į prašymą visiškai negauta.

Galutinai nenusiminta ir šį kartą, 1895 metais vėl buvo sudarytas Komitetas, paruošęs raštą ir surinkęs 27,765 parašus. Šiuo raštu buvo kreptasi į kaizerį Vilhelmą II-jį. Būdingesnieji čia reikalavimai buvo tokie:

- 1) kad mokyklose būtų abi kalbos,
- 2) kad kiti mokslo dalykai būtų dėstomi lietuvių kalba,
- 3) kad lietuvių vaikų nemokytų mokytojai, gerai nemokantieji lietuvių kalbos.
- 4) kad mokytojams būtų draudžiama raginti tėvus kalbėti su vaikais vokiškai.

Nors lietuvių prašymai nebuvo patenkinti ir net į kai kuriuos ir atsakymo nesulaukta, bet tatau susilpnėjo lietuvių nusistatymą dėl gimtosios kalbos teisių mokyklose ir žymiai sulėgino valdžios varomą vokietinimą, varu brukant lietuvių vaikams vokiečių kalbą ir draudžiant lie-

tųjų. Kadangi Vokietijoje, taigi ir Prūsijoje Lietuvoje bei Klaipėdos krašte jau gerokai anksti įgyvendintas privalomas mokslas (Prūsijos priv. mokslo įstatymas 1736 m.), sunku buvo ir tvirtu lietuviško nusistatymo tėvams apsaugoti savo vaikus, kai kasdien buvo bruktas brukama vokiečių kalba mokykloje, niekinant visa, kas lietuviška, juo labiau, kad šį tautžudikąjį darbą varė skrybiu parinkti ir paruošti mokytojai — vokiečiai. Ši padėtis ypač sužaurėjo Bismarko laikotarpį, nes tuomet jau buvo gyveninamas ir 8-rių metų privalomas mokslas, veikiant minėtiems Falck'o "Isakymams" ir von Horn'o patvarkiumi.

Kai 1923 m. sausio 15 d. Klaipėdos kraštas prisijungė prie Lietuvos, jisai prisijungė su visu mokykliniu "kraičiu": mokytojais — vokiečiais, lietuvių ir lietuvių niekintojais ir su 8-rių metų privalomu iki tol lietuvių vokietinimu. Konvencija ir Statutas, kur buvo surašytos Klaipėdos krašto prie Lietuvos prijungimo sąlygos, Klaipėdos kraštui suteikė kultūrinę autonomiją, o tatau reikė, kad mokyklų išlaikymas ir administravimas priklausys ne Lietuvos švietimo Ministerijai, o KJ. Krašto Direktorijai, kuri savo keliu buvo autonomiška, tikrai mažne simboliškai priklausoma nuo Lietuvos atstovo — gubernatoriaus.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Naujienas

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefonai: PProspect 6-3229
Rezid. tel.: WALbrook 5-5076

Tel.: PProspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3146 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel.: Village 8-6068
1 Madison St., Oak Park, arba
Tel.: PProspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
Namy tel. OWens 5-0533
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmadi., ketvirt. ir penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, antradi. nuo 1-5, treči. ir šeštadienį tik susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS
NERVŲ - SMEGENU LIGOS, CHIRURGIJA
2737 W. 71st STREET
Valandos: tik susitarus skambinant GR 6-3409

Ofiso telefonai: Virginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akušerija ir moterys ligos
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Šeštadieniais 2 iki 4 popiet. Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414, rez. RE 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val. Treči. ir seštadi. uždaryta.
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDens 3-7278

Grovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juška
AKIU LIGŲ SPECIALISTE IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD.

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7, Treči. ir šeštadienį tik 10-12.

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais 12-4 v. popiet

Ofiso telefonai: LAFayette 3-3210
Jei neatsiliepa, šaukite Kėdzis 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3. Daily afternoons.
Vakarais: pirmadi., antradi., ketvirtadi. nuo 6-9, Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd Street
Val.: pirmadi. ir ketvirtadi. 1-4 popiet, antradi. ir penktadi. 5-8 val. vak.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Seštadi. nuo 9:00-2:00 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso telefonai: CLIFFside 4-2896
Rez. telefonai: WALbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
Bendra praktika ir chirurgija specialiai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. ASHLAND
Savaitės dienomis priėmimo valandos 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-5 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta. Ligonius prima tik susitarus telefonu.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223 arba PR 6-5577
OFISO val.: pirmadi., antradi., trečiadi. ir penktadi. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

Stiprėja Namų Savininkų Susivienijimas
Spalio 27 d. Vengeliuško salėje įvyko Nuosavybių Savininkų Susivienijimo valdybos sušauktas susirinkimas, kuriame pranešimus padarė pirm. Pr. Šulas apie atliktus Susivienijimo darbus. Pirmu uždaviniu buvo rūpestis, kad namų rusių neapsemty ir kad už nuosavybę mokėsčiai nedidėtų. Berenka medžiaga, užklupo Brighton parką liūty, kurios apsmė daugelio namų rusius. Per išsivą naktį vargšai namų savininkai sėmė iš rusių vandeni, traukdami iš vandens baldus, rūbus ir kt. daiktus. Ir kitos lietuvių kolonijos nuo vandens nukentėjo. Dabar namų savininkų organizacijos renka

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirma liginis pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HB 4-2123 nuo 1-3 val. p. p. kasdien, išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampus Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiadi. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-11.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PProspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 So. CALIFORNIA, YArds 7-3781
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiadi. uždaryta), 10 ryto iki 2 p. p.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas-Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Iveda netikra - artificialie akis pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagalbinti negirdintoms. Praktikuoja 40 metų. Kalba lietuviškai.
4654 So. Ashland Ave., 2-ras aukštas YA 7-6616

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas.
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, Treči. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

GRADINSKAS
YRA IŠ KO PASIRINKTI: kelios eilės TV, vokišku aparatų, pilnos lentynos radijų.
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St. Frontier 6-1798
Pardavimas - Taisyimas. Sekmad. uždaryta

MOVING
Apraustas perkaustymas iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. LITUANICA Avenue
Tel.: Frontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI MOVING
Leidimai - Pilna aprausta ZEMA KAINA R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. AM. 102-7 FM.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. - Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vakarūkos: pirmadieniais 7 v. v. Anglų kalba: nuo antr. iki penkt. 7-7:30 val. vak.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE. CHICAGO 29, ILL.

komisijas, kurios eina į miesto administraciją ir reikalauja, kad miestas darytų žygių, kad ateity vanduo namų rusių neapsemty.
Ir mes turime tuo reikalui rūpintis bendrai, kad kartu eidami geresnių rezultatų pasiekume.

Susirinkusieji tam pritarė ir įgaliojo valdybą tuo rūpintis. Antru punktu buvo aptariamas Susivienijimo valdybos sumanymas prinfjuoti gražesnius namus. Tam reikalui buvo renkamos aukos, kurias sudėjo bankininkai Mackiewicz, Pietkiewicz, teisėjas J. Zuris, kontrolierius Kairis ir kt. Namų premijavimo nebuvo, nes taisyklų susirinkimas anksčiau nepatvirtino, todėl premijavimo reikalas atidėtas sekanciam pavasarui.

Antruoju kalbėtoju buvo direktorius - vicepirm. Adolfas Baliūnas, palietęs mokesčių didėjimą Chicago mieste. Jis pažymėjo, kad miestas auga, jam reikia daugiau pinigų. Reikia daugiau kelių, bet jie statomi pietvakariuose, o mūsų rajone jų trūksta. Kriminalams sumažinti irgi reikia daugiau lėšų, samdant daugiau policininkų. Kiekvieną dieną į Chicago atsikelia iš pietinių valstijų per 500 naujų žmonių, kurie neturėdami iš ko pragyventi, prašo pašalpų. Bendrai miestas pašalpos išleidžia apie 5,000,000 dol. per metus, dėl to mokesčiai vis didėja, kuriuos vis krauna namų savininkams. Gub. Kerner planuoja padidinti korporacijų mokesčius, tada mokesčių našta nukristų nuo namų savininkų.

Baliūnas jau kalbėjęs su Mrs. Kaminskiene, Sanitarinio distrikto patikėtinio W. Baltis sekretore, ir gavęs užtikrinimą, kad tos įstaigos atstovas galys ateiti į Susivienijimo susirinkimą ir padaryti pranešimą apie rusių apsmimo pašalinimą.

Susirinkimas nutarė įgaluoti valdybą kitam susirinkimui pakviesti Sanitarinio distrikto atstovą. Mokesčių didėjimo ir mokesčių reformavimo klausimą pavesta A. Baliūniui studijuoti toliau, o surinkus medžiagą - referuoti susirinkime.
Trečiuoju kalbėjo dir. Jonas Simonavičius, išskeldamas neigiamus reiškinius Chicago miesto administracijoje. Jeigu pensininkas gali pragyventi iš gausiamos 100 dol. per mėnesį pensijos, tai kaip negali išmisti politikierius, gaunąs 1,000 dol. per mėn., kuriam šią vasarą pridėjo dar 500 dol. Na, o tuos padidintus uždarius reikės mokėti biedniems pensininkams - namų savininkams.

Turime savoj organizacijoj turėti bent 1,000 narių, tada mēras ir aldermanas su mumis skaitysis. Kai ateis rinkimai, bijos šiltų vietų netekti ir sutvarkys namų savininkams rūpinimus reikalus.
Dar kalbėjo keletas asmenų dėl organizacijos sustiprinimo. Įsirašė 21 naujas narys. Kitas susirinkimas bus lapkričio paskutinį penktadienį toj pačioj Vengeliuško saleje, mat, šeimnininkas pats įstojo į susivienijimą ir salę susirinkimams duoda nemokamai. Fab.

Platinas paplūdimius
Laimingas Chicago miestas, turėdamas 30 mylių ežero fronto ir 14 mylių maudyklių paplūdimių, kuriuos Parkų Distrikto planuoja žymiai praplauti. Tam tikslui žada pašalinti šiaurinėje dalyje ežero pakraščiuose senus medinius molus ir jų vietoje išstatyti patogius betoninius, kurie kaštuos apie \$1,340,208.

SKAITYK KASDIEN NAUJIENAS IR TENYV SKILTIS
Lietuviai taipgi perka ir parduoda ir progas suiruo tikrai per NAUJIENAS

Gražiai palaidojo Juozą Pranckų
Penktadienį, lapkričio 3 dieną, Lietuvių Tautinėse Kapinėse savam sklype buvo palaidotas Juozas J. Pranckus (Pranckas). Pelkaus koplyčia buvo pilna velionies draugų, o į kapus palaidėjo daugiau negu 20 mašinių žmonių.
Koplyčioje ir prie kapo trumpas kalbas pasakė Martynas Gudelis, o koplyčioje giedojo Genovaitė Giedraitienė.
Juozas J. Pranckus prieš 71 metus gimė Lietuvoje, Biržų apskr., Papilio vls., Jokubiškių kaime. Jis buvo neturtingo ūkininko sūnus. Pranckus, kaip ir daugelis to melo lietuvių, jautė, jog artėja karas. Jis nenorėjo tarnauti caro kariuomenėje. Pranckų ūkis buvo menkas, nes žemė buvo prasta. Ji buvo didelės girios pakraštyje. Žiemos metu ten iškrisdavo daug sniego. Pavasarį jis negreit ištirpdavo, ir išgulėdavo žiemkenčius javus. Vasarą Pranckų farmoje būdavo labai geras, bet žiemkenčiai neaugdavo.

Pranckus atvyko Amerikon 1913 metais, prieš Pirmąjį Pasaulio karą. Pradžioje jis vertėsi įvairiais pripuolamais darbais. Netrukus pamatė, kad be amato labai sunku geresnį darbą gauti. Pranckus išmoko batus siūti ir taisyti. Kelis metus dirbo batų dirbtuvėlėse.
Jis taip pat suprato mokslo reikšmę. Jis tai žinojo dar Lietuvoje. Biržų apylinkėse gyventojai buvo labiau apsišvietę, negu kitų Lietuvos vietovių. Jie skaitė daugiau, domėjosi tarptautiniais įvykiais. Dauge-lis biržiečių jau leisdavo savo vaikus į aukštesnes mokyklas. Pranckus mokyklos Lietuvoje nelankė, bet jis suprato mokslo svarbą. Susitaupęs kiek pinigų, jis nuvyko į Valparaiso mokyklą, kurį jis išmoko kirpėjo amato ir įsigijo kirpyklą. Kurį laiką dirbo, bet išitinko, kad kirpėjo darbas jam neina į sveikatą. Jis pardavė kirpyklą ir vėl pradėjo verstis batų siuvimu. Prasidėjo Antrajam Pasaulio karui, jis stėjo dirbti Studebaker dirbtuvėse. Gavo gerą darbą ir gerą atlyginimą. Susitaupęs kiek pinigų, nutiepė namą. Vėliau įsigijo didesnę uždirbdamas morkiųjų, išmokėjo morkiųjų ir pardavė. Uždarbio dirbtuvėje ir vykusiu pardavimu jis užsidirbo tie kpinigų, kad galėjo gana lengvai verstis.

Pranckus nebuvo stiprios sveikatos. Kelis atvejais kreipėsi į gydytojus, bet priežasties negalavimų nesurasdavo. Tik-tai nuvažiavęs į Rochester, Minn., Mayo klinikoje išaiškino, kad turi kaulų vėžį. Duoti vaistai sumažindavo skausmus, bet skausmų priežasties nepašalindavo. Savo kelionę į Mayo klinikas prieš porą metų jis vaizdžiai aprašė Naujienose.

Amerikoje Pranckus domėjosi visuomeniniu gyvenimu. Jis priklausė socialistams. Kurį laiką aktyviai veikė vadina-muose sklokinkuose, bet netrukus pats grįžo ir daugelį savo draugų atvedė į demokratine socializmo šeimą. Jis buvo naujienietis, rėmė demokratine Naujienų poziciją, rėmė Amerikos Lietuvių Tarybą ir jos sukurtas organizacijas.

Raudonajai armijai okupavus Lietuvą ir rusams paveręs kraštą, Pranckus tapo aršus komunistų priešas. Gimtiniam savo kraštui jis norėjo laisvės ir gerovės.
Pranckus buvo geros širdies žmogus. Dažnai jis save nukšriausdavo, kad tik galėtų pagelbėti artimajam. Nelaimėm patekusiems jis visuomet ištiesdavo pagalbos ranką. Jis buvo geras, pažangus ir teisingas lietuvis.
Korespondentas

Trafiko teismas miestui pradeda duoti peino
Chicago municipalinis Trafiko teismas, kuriam vadovauja vyr. teisėjas Alfonse F. Wells, šiemet išsprendė trafiko bylų 56 nuosimėjais daugiau negu praėjusiais metais per tą laiką. Be to, teismas miestui pradeda padaryti daug daugiau pajamų.
Per šių metų 9 mėnesius Trafiko teismas išsprendė 757,482 bylas; pernai per tą laiką buvo išsprendta 491,830 bylos. Toks bylų išsprendimo padaugėjimas padidino ir teismo pajamas iš pabandų ir teismo išlaidų 55 nuosimėjais. Pvz., 1960 metais per 9 mėnesius buvo gauta pajamų \$3,323,427, šiemet - \$5,168,939.
Paskutiniu laiku bylų sprendimas yra daug didesnis negu 56 nuosimėjais. Pvz., per paskutinius 3 mėnesius šiemet išsprendta 253,121 bylos, gi pernai per tą laiką buvo išsprendta 140,606 bylos. Tai reiškia, kad paskutiniu metu teismo veikla yra pagyvejusi 80 nuosimėjais.
Per šių metų 9 mėnesius išrašyta ir raportuota 1,119,374 trafiko tikečiai arba 14,8 nuosimėjais daugiau kaip pernai.

Jūs būkite teisėju
Suspenduotas iš tarnybos policininkas Melvin Collins, 32, ketvirtadienį nušovė jį užpuolusį ir peiliu sužeidusį banditą. Dabar Collins apkaltintas nešiojimu ginklo - policijos revolverio (tai draudžiama suspenduotoms policininkams).
Collins iš savo namo 5622 Maryland Ave. nuvažiavo į Wabash Avenue policijos stotį atsiumti savo algos ir grįždamas 45 St. ir South Parkway kampe jis paėmė pavėžinti du jaunus vyriukus - Richard Jones, 19, ir Timothy James, 20 metų. Tik privažiavus 46 St. Jones pridėjęs peilį prie kaklo sušuko "This is it!" ir griebė traukti iš Collins kišenės juo piniginę. Collins švarko kišenėje turėjęs revolverį paspaudė, pataikydamas Jones į kairę krūtinės pusę.

Pranešame, kad lapkričio mėn. 4 d. 6:55 val. vakaro mirė
A + A MARJONA GRINIENĖ
Pagal tėvus Mickus,
78 m. amžiaus, gyvenusi 7228 So. Whipple St., gimusi Razaicių kaime, Girkalnio parap., Raseinių apskr.
Amerikoj išgyveno 58 metus.
Priklausė prie Chicago Lietuvių Draugijos.
Paliko 4 dukterys: Josephine Budrik (jos vyras Juozapas), Julia August (jos vyras Konstantas), Edith Rimkus (jos vyras Stanislovas) ir Mary Farber (jos vyras Gary, gyv. Madison, Wis.), ju dukterys Carol Ann ir Donna Lee, sūnus Jonas (jo žmona Josephine), anūkė Arlene Michael Sheridan, proanūkas Patrick Sheridan ir kiti gimines, draugai ir pažįstami.
Laidotuvės trečiadienį, lapkričio 8 d. 8:30 val. įryta bus lydima iš koplyčios ir Sv. Jurgio parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero kapinėse.
Kūnas pašarvotas J. F. Ridiko koplyčioje, 3354 So. Halsted St. Tel. YA 7-1911.

help you HEART FUND help your HEART

Mirė Marija Griniene
Šeštadienį, lapkričio 4 d. vakare, mirė Mary Green (Griniene). Ilgą eilę metų Bridgeporte ji turėjo maisto krautuve.
Paliko velionės sūnus John Green ir dukterys Julija Augustienė, Josefina Budrikienė, Edita Rimkienė ir dukte Mary, gyvenanti Wisconsin valstybėje.

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELININKIA
GELES VISOMAS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausias gėles ir vainikai, antkapių papuosimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. - 586-1220

LOVEIKIS Telegrama | Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvoms, Bankietams ir Pagrabams
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71 Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9
Trys moderniškos koplyčios
Aikštė automobiliams statyti

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENA IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. California Avenue
Telefonai: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI
Chicago Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ
★ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139
P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911
LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228
VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRGINIA 7-6672
PETRAS P. GURSKIS
718 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711
PETRAS BIELIUNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

Sveikiname Oną Indreliene gimtadienio proga

Visados yra malonu prisiminti gerų draugų ir bičiulių gimtadienio ir kitas jų gyvenimo svarbias sukaktis.

Šiandien mūsų linkėjimai skrenda Kanadon į gražų Toronto miestą. Ten gyvenanti visuomeninė Ona Indreliene, šiandien, lapkričio mėnesio 6 dieną minės savo gimtadieni sukaktį. Jos gyvenimo knygoje yra užrašyta daug gražių ir vertingų visuomenės

veikloje atliktų darbų. Gyvendama Toronte apie 30 metų, ji visada prisidėjo prie lietuviams ir Lietuvai naudingų darbų. Ji daug rašinėjo spaudoje ir buvo Naujųjų Moterų Skyriaus brangi bendradarbė per dešimt su viršum metų.

Mes visi sveikiname tave, Miela Onute, gimtadienio proga, linkėdami geros sveikatos, daug išvermės visuose darbuose, ir ilgo bei laimingo gyvenimo. **Draugė**

Iš 208-tos SLA Moterų kuopos veiklos

Po vasaros atostogų SLA 208-tos moterų kuopos narės

KIRPYKLA atdara kasdien nuo 9 ryto iki 6:30 val. vakaro, išskyrus trečiadienius. Kirpėjas Povilas Paul PETKEVIČIUS dirbs savo kirpykloje, 752 W. 33 Street (visai netoli Halsted St.) kiekvieną pirmadienį ir antradienį. Kviečiame visus jo klientus pasinaudoti gerais jo patarnavimais. Toje pačioje kirpykloje kerpa plaukus jo žmona Valerija.

Pirkdami dabar PAS BUDRIKĄ sutaupysite daug dolerių, laike šio rudeninio išpardavimo.

- 3 dalių miegamo kambario setai \$119.00
- 4 dalių miegamo kambario setai \$139.00
- 2 dalių Parlor setai nuo \$89.00 ir aukščiau.
- 5 dalių virtuvės setai \$39.00
- 9x12 viln. kilimai nuo \$39.00
- 21 colio Televizijos, kabinėlinės ir aukščiau. \$99.00

Didelis pasirinkimas minkštų kėdžių, gazuinių pečių Moores, Siegler ir kitų, refrigeratorių, skalbiamų mašinų, dulkių valytuvų, matracų, rašomų stalų, lempų, radijų, fonografo, lėkščių ir auksinių daiktų.

BUDRIK FURNITURE
3241 S. Halsted St.
Chicago 8, Ill.
DĖL SUTAISYMO TELEVIZIJOS SAUKITE
Calumet 5-7237

4 1/2% DABAR MOKAME
VISOMS TAUPYMO SASKAITOMS
Indėliai apdrausti iki \$10,000.00
Duodame paskolas už namus nuo vienerių iki dvidešimties metų lengvais mėnesiniais išmokėjimais.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO, ILL.
Lafayette 3-8249
Sekretorius CHARLES ZEKAS
Valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 4:30 po pietų. Keturadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta.

LIETUVIŲ KOMPANIJA
WORLD PARCEL SERVICE
3320 SO. HALSTED ST. CHICAGO 8, ILL. YA 7-0677

pradėjo veikti su papildyta energija. Spalio 17 d. parengimas praėjo su geru pasisekimu. Kuopai liko \$171.46 pelno. Tai įvyko kuopos narių duosnumo, suaukoti dovanų ir, žinoma, atsilankiusiųjų pritarimo dėka. Rengimo Komisijos pirmininkė Anna Yonaites ir jos pagalbininkė Virginia Shimkus nuosirdžiai dėkoja visiems už gražią paramą.

Lapkričio 1 d. susirinkimas buvo gana skaitlingas. Atidaryti susirinkimą, kuopos pirmininkė Bernice Ambrose pirmiausia prašė visas atstotai ir valandėlės tyloje pagerbti atminimą mūsų kuopos narės veilinės Sophie Barcus.

Kadangi kuopos finansų sekretorė Anna Jagiella važinėja po Europą, tai jos vietą laikinai užima SLA išdininkė Nora Gugienė.

Narės labai apgailestavo, kad kuopos ligoninių lankytojų narė Irene Brenner serga. Visos vienbalsiai jai palinkėjo greičiausiai pasveikti.

Šiame susirinkime, be kitų dalykų, reikėjo rinkti naują kuopos valdybą. Sekančios narės buvo vienbalsiai išrinktos: pirm. Bernice Ambrose; vicepirm. Helen Pace; Fin. sekr. Anna Jagiella; sekr. Virginia Shimkus; išd. dr. Elizabeth Satkauskas; daktarė - Dr. Lydia Zaleska; išd. globėjos - Florence Krauss ir Bernice Brijūnas; maršalka - Anna Yonaites. Ligoninių lankytoja Irene Brenner ir radijo ir spaudos komisija Aldona Barcus Daukus ir Nora Gugienė.

Labai malonu pastebėti, kad valdyboj yra tiek daug darbščių moterų iš jaunesnės kartos.

Gruodžio mėnesio susirinkimas bus skirtas Kalėdoms paminėti. Taipgi bus balsuojama už kandidatus į Pildomąją Tarybą. Pageidaujama, kad kodaugiausiai narių dalyvautų gruodžio mėnesio susirinkime, kuris įvyks Dariaus-Girėno svetainėje gruodžio 5 d.

Kadangi kuopos ilgametės darbuotojos ir per 45 metus einančios įvairias pareigas kuopos valdyboj dr. E. Satkauskas gimtadienis yra lapkričio 4 d., tai narės sveikino ją su daina, linkėdami ilgiausiu metų.

Po susirinkimo buvo vaišės ir kortų lošimas. Vaišių šeiminiškės buvo narės Antoinette Kazy ir jos gabi dukra Evelyn Norbut. Jos ne tik vaišino, bet ir apdovanojo visas dalyves gražiomis dovanėlėmis. **Narė.**

IŠ CHICAGO IR APYLINKIŲ
Ką reikią GV 2364?
George Valonis, gyvenąs 4732 W. Van Buren, šiomis dienomis nuvyko pas automobilių agentą ir nusipirkė visai neblogą automobiluką su leidimo numeriu GV 2364. Išsifravęs to numerio kabalistiką jis rado, kad raidė G reikią jo vardo George pirmąją raidę, o V reikią Valonis, du skaičiai 23 reikią jo amžiaus metus ir 64 reikią, kad jis yra 6 pėdų ir 4 colių aukščio. Jis tik rūpinasi, kad prašant kitiems metams leidimo gautų tą patį numerį.

Septyniolikiniams sunku bėgauti
Pati sunkiausia problema kovoje su paaugliu nusikaltimais yra jaunuoliai, sulaukę 17 metų ar daugiau amžiaus, sako mero Daley jaunuolių gerovės komisijos direktorius Charles Livermore. Tokio amžiaus paaugliu nebepasiekia jaunuomenės organizacijos, tokios kaip skautai. Vienintelis dalykas, kurs to amžiaus paauglius gali tvarkyti, yra darbas, o darbą tokiems sunku rasti. Chicago artimiausių 10 metų bėgyje turi būti pasirošusi 100,000 prie-

augliui jaunuolių tarp 11 ir 20 metų.
Chicagoje yra 15 sričių, kuriose paaugliu nusikaltimai bresta. Komisija siekianti ne tiek gelbėti patekusius į teismus ir į nusikaltėliams institucijas, kiek jaunuolius prilaikyti nuo nusikaltimų.

Suėmė Kankakee šerifa

Penktadienį buvo suimtas Kankakee apskrities šerifas Carl McNutt, kaltinamas tokiais nusikaltimais kaip talkininkavimas nusikaltėliams pabėgti iš jo paties žinioje esančio apskrities kalėjimo. Jei teismas pripažins kaltu, McNutt gali gauti iki 20 metų kalėjimo ir iki \$21,000 pinigines pabaudas.

Chicagos AFL-CIO prezidentas

Susitarimu tarp AFL ir CIO komitetų, Chicagos Darbo Federacijos ir Pramonės Organizacijų Kongreso jungtinio prezidentu lieka Williams S. Lee, ligšiolinis Chicagos Darbo Federacijos prezidentas. Sekretoriu - išdininku bus Williams F. Cleary, dabartinis AFL sekretorius - išdininkas; viceprezidentu - Albert Towers, CIO centrinės organizacijos pirmininkas.

TRUMPAI

— Valerija Zalubienė, grįžusi į Omahą, gavo širdies priepuolį. Krūtinėje pajuto stiprų širdies skausmą, ją teko tuojau vežti į ligoninę, kur gydytojai konstatavo širdies priepuolį. Vasarą ji praleido Chicagoje ir labai gerai jautėsi. Jai būtų buvę geriau iš Chicagos nevažiuoti.

— Steven Lukas įsigijo didelį Golden Harvest motelį, esantį prie Route 23, tarp De Kalb ir Syracuse miestelių. Turi puičius 35 vienetus, kuriuose gali apgyvendinti automobilistus. Jo kambariai turi televizijas, vėsintuvus, šilumą ir kt. patogumus. Jo motelį Amerikos Automobilistų Asociacija rekomenduoja keleiviams.

— Adolfas Ramonis iš Europos gavo siuntą naujų gaidų. Jis savo orkestrą ruošia žiemos sezono naujam repertuarui.

— žurn. Jonas Vaičiūnas po stipraus bronchito su plaučių uždegimo atspalviu sveiksta namie dr. J. Kižio priežiūroje.

— Derliaus šventės paroda vyks šįmet lapkričio 11 ir 12 dienomis Navy Pier. Dalyvaus ir lietuvių grupė su tautodailės kampeliu, taip pat, su Mackevičiaus kepyklos kepsniais. Prekės (kepsniai, kava, gėrimai ir t. t.) bus pardavinėjami visos eilės tautybių. — Rūpinasi LB Čikagos apygardos valdyba.

— Z. Juškevičienė yra LB paskirta ir sutiko būti vyriausia lietuvių skyriaus vedėja Derliaus šventės parodoj Navy Pier. Paroda vyks lapkričio 11 ir 12 dienomis.

— Tautinių šokių grupės ir kanklininkės atliks plačią programą Derliaus šventės parodoj Navy Pier. Turės pasirodymus visos dalyvaujančios tautybės, ir šį kartą laiko skiriama pakankamai. Koki vienetai dalyvaus, bus skelbiama vėliau.

RENTING IN GENERAL Nuomos
NEMOKAMAI PATARNAVIMAS ISNUOMAVIMUI Turime laukiančiųjų sąrašą. Greitam patarnavimui skambinti Prospekt 8-2233
BELL-VARPAS 6455 So. Kedzie Ave.
CICERO ISNUOMOJAMI 4 kambariai, 2 mieg., naujai atremontuoti, 1-mas aukštas, suaugusiems. 1500 S. 48th St.
ISNUOMOJAMAS 4 kambarių butas, be baldų, nešildomas. 34-tos ir Morgan gatvių apylinkė. Telefonuoti WA 5-8420 po 6 vakarais.

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui
MEDINIS 2x4, švarūs ir šviesūs kamb., moderni virtuvė, cementiniai pamatai, garažas, imokėti užtektų \$3,500. Tuojau galima užimti 1 butą. Brighton Parke.
MORINIS 5 butai prie Jaunimo Centro, tvirtas mūras, geros pajamos, graži vieta, nebrangus.
MORINIS 4 butai, taverna ir du ofisai, ant Western Marquette Parke. Nebūtų paskolos išlaidu.
ŠIMAITIS
Realty, Notary Public, Insurance
2737 W. 43rd St. CL 4-2390
4936 W. 15th St., Cicero OL 6-4980.

CICERO
arti Western Electric mūr. 2 butų cottage, 4,5 kamb., centr. šild. garažas, \$13,900, imokėti \$2,000.
SVOBODA
6013 Cermak Rd. BI 2-2162 — OL 2-6710.

BUSINESS CHANCES Biznio Progos
SAVININKAS PARDUODA TAVERNĄ
su visais įrengimais, gyvenimui butas. Gera vieta, pigiai greitai pardavimui, puikiai įreintas biznis.
GROvehil 6-9047.

ROOMING HOUSE ir taverna pardavimui. Tavernos užpakalyje butas gyvenimui. Per gatvę nuo Crane kompanijos. Telefonas VI 7-9269.

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkų
SIUVĖJOS IR PRITAIKINTOJOS moterų rūbų taisymui
• Tarnautojų priedai
• Nuolaida perkamoms prekėms.

Turi mokėti skaityti, rašyti ir kalbėti angliškai.
Kreiptis į **EMPLOYMENT OFFICE** 9-tame aukšte.
THE FAIR State & Adams St.

REIKALINGA MOTERIS padėti prie namų ruošos darbų bei vaikų priežiūroje, sutinkanti gyventi kartu, atlyginimas pagal susitarimą. GA 4-8453.

HELP WANTED — MALE-FEMALE Reikia Darbininkų ir Darbininkų
REIKALINGI ATSTOVAI Vyrai ir moterys dirbti visą arba dalį laiko užrašinėjančios gyvybės, ligos ir kitokias apdraudas seniausioje ir tvirtiausioje Amerikos lietuvių fraternalėje organizacijoje — SLA. LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA Garbingas darbas ir geras atlyginimas. Kreipkitės į įgaliotinį Chicagoje: J. MACIUKAS-MACKE, 2549 W. 71 St. — Tel.: PR 6-3140.

CONTRACTORS-BUILDERS Namų Statytojai ir Taisytojai
A. ABALL ROOFING CO.
Itaisau lietaus vandeniu nutęktą vamzdžių, varinuis ir lydinio nerūdijamo metalo. Nereikia dažyti. Dengiu naujus stogus, taisau, nudegutuoju senus. Išvalau ir apcentuoju kaminius. Dažu iš lauko namus, vandens vamzdžius, karnizus, langus, bokštelius.
Kainos žemiausios, įvertinimas veltui. Esame pilnai apdrausti.
Atdari visą laiką.
LA 1-6047 arba RO 2-8778

HEATING CONTRACTORS Įstatome šiltu oru pučiamus pečius, vandens boilerius, oro vėsintuvus, ir skardos darbai (sheet metal works)
JUOZAS ZEMAITIS ir VICTOR SKAIDE, ST 8-9272
CICERO HEATING AND SHEET METAL
2431 So. Kedzie Ave., Chicago 23, Ill. Tel. 277-1442. Res. LO 6-0412

GRETT, SAŽININGAI IR GARANTUOTAI įrengia naujus ir perstato senus įvairių rūšių geso, alvyos ir anglių pečius namams apšildyti. Itaisome boilerius, vandens nutękėjimo rymus ir kt. darbus
VIKDO HEATING CO., 4444 So. Western Ave., D. Zukuasas, Virginia 7-3447, V. Stoopys, OLYmpic 2-2017.

STOGAI — KAMINAI
Mes tai atliekame geriausiai: nemokamai apskaičiuojame žemiausiomis kainomis visame mieste. Sutvarkome gulsčius ir įžambius stogus, pataloms ir atnaujiname juos. Išvalome kaminius, atstatome ir atliekame tarpinuosius.
Darbas garantuotas, viskas bus, kaip nauja. Pilnai apdrausta. Galima pasirinkti laiką.
ABALL ROOFING CO. 3925 W. Roosevelt Rd. LA 1-6921.

BIZNINIAI, KURIE GARSINASI "NAUJENOSE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMA BIZNYJE — GARSINKIS IR TU

REAL ESTATE
REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui
Paskolos, perkant namus, daromos ilgiems terminams ir žemais nuosimčiais mėnesiniais išsimokėjimais. Dėl visų informacijų, kreipkitės į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

ARTI MOKYKLU Gage Pk. geras 20 metų 5 kamb. mūr. bungalow. Šildymas karštu vandeniu-alyva. Kilimai ir kiti priedai. Garažas. \$20,500.
DU NAMAI labai gerame stovyje Brighton Pk.: gražus mūr. bungalow, šildomas karštu vandeniu-gazu. Kie- mažesnis 3 kamb. mūr. namas, išnuomotas už \$60 mėn. Abiejų kainų \$19,500.
JEIGU IESKOTE gero 2 butų namo Marquette Pk., tai kažin ar geresnį rasite kaip šį 26 metų 2 aukštų mūr. — 2x6? Yra dvi šildymo sistemos.
NEBRANGU! 2 bloki ir vakarus nuo Cicero Ave. ir 51-50, 20 metų 5 kamb. mūr. bungalow ant 45 pėdų sklypo. 2 mašinos garažas.
TAVERNA prekybos centre — ir dar be konkurencijos, nes jinai yra prie "sausos" apylinkės. Garantuoti gero klientūra ir uždarbis. Tokių pirkinių retai pasitaiko.
APSIMOKA PIRKTI vien tik dėl sklypo! Marquette Parke 6 kamb. medis namas ant 50 pėdų sklypo. Mūr. garažas. Tik \$16,000.

SKUBIAI parduoda pertvarkytą 4 butų mūr. namą Marquette Pk. Naujas šildymas alyva. Garažai. Geros pajamos. Priims pasiūlymą arčiausia \$35,000.
ČIKAGOS PIETUOSE stiprus 8 butų mūr. namas, naujai remodeluotas. Svarus rajonas. Pelninga. \$60,000 — arba pasiūlymas. Skubėkit — reikia parduoti!

P. LEONAS REAL ESTATE
2735 West 71st Street WAlbrook 5-6015
MARQUETTE PARKO CENTRE
9 BUTŲ MŪRAS, apie \$11,000 nuomos, puiki vieta, gražūs butai. \$84,000.
6 BUTŲ MŪRAS, naujas šildymas, alum. langai, \$7,500 nuomos. \$59,500.
8 BUTŲ MŪRAS su baldais, apie \$6,500 nuomos, Brighton Parke. — \$24,800.
2 BUTŲ MEDINIS, naujas šildymas, platus sklypas, garažai. \$24,400.
3 METŲ, 4 1/2 kamb. mūras, alyvos šild., karpetai, alum. langai. \$19,700.
6 1/2 KAMB., 4 metų mūras, alum. langai, platus sklypas, arti parkas, \$24,900.
GERAS PAJAMŲ MŪRAS, 8 kamb. ir 3 kambarių, \$17,400.
PADALYTAS MŪRO BUNGALOW, 4 ir 2 kamb. butai, platus lotas, garažas, \$19,900.
NERASIT GERESNIO, kaip šis 7 metų, 2 butų mūras, 4 ir 3 1/2 kamb., garažas, \$26,900.
1 1/2 AUKŠTO MŪRAS, 5 1/2 ir 4 kamb., naujas gazo šild., rami gatvė, \$25,000.

5 KAMB., 5 METŲ MŪRAS, gražiai įrengtas rūsys, platus lotas, — \$20,900.
6 BUTŲ MŪRAS, 6x6, tvirtas, didingas pastatas, \$7,200 pajamų, — \$47,000.
8 KAMB. ir 3 kamb. namas, 2 patrauklius butai, \$14,950.
2 BUTŲ "VIESUS MŪRAS", naujas gazo šild., alum. langai, 2 auto mūr. garažas, \$20,800.
ARTI PARKO 6 kamb., didelis mūras, naujas šild., daug priedų, \$22,700.
4 BUTAI IR RESTORANAS, mūro namas, apie \$5,000 nuomos, \$21,000.
DIDELIS BIZNIS ir 4 kamb. butas, 18 metų mūras, vertas \$27,000.
6 KAMB. MŪRO REZIDENCIA, mūro garažas, 40 pėdų sklypas, arti miesto ofiso, \$20,600.
PRIE PARKO 5 kamb. mūro bungalow, naujas gazo šild., garažas, \$19,900.

NAUJA ĮSTAIGA DIRBA KASDIEN
K. VALDIS REAL ESTATE
2815 W. 71st Street — RE 7-7200 ar RE 7-8534

MORINIS visai naujas, 2 aukštai po 7 kamb. su 4 tualetais, 59 ir Mozart, 39,500.
MAISTO KRAUTUVĖ Marquette Parke su įrengimais ir prekėmis. \$5,000.
MORINIS 2 aukštai — 4-ios nuomos, šalia mūsų įstaigos, \$36,000.
MORINIS 2 a., 5 metų, 71 ir Rockwell, išvyksta iš Chicago.
MORINIS 2 aukštai, 10 butų, labai gerame stovyje, sav. duoda paskolą. \$110,000.
MORINIS 1 1/2 a. prie 67 ir Artesian, \$26,900.
MORINIS 6 kamb. ant platus loto, garažas, \$17,800.
MORINIS 7 kamb., — 5 apačioj ir 2 viršuj, 71st ir Talman. \$19,500.
MORINIS 6 kamb., prie 67th ir Maplewood. \$18,300.
MORINIS 7 kamb., visi labai dideli, daug priedų, 62nd ir Rockwell St. \$20,000.

MORINIS visai naujas, 3 mieg., tik du bloki nuo mūsų naujo ofiso. \$18,900.
MORINIS 5 kamb., 3 mieg., rūsys, 51st ir California. \$13,900.
MORINIS 5 kamb., 11 metų, garažas, pastogė, \$12,900.
MORINIS naujas, 2x5 1/2, prie Jaunimo Centro, \$36,900.
MORAS 3 butai, taverna su visais įrengimais ir extra lotas, arti mūsų įstaigos, \$40,000.
MORINIS 6 metu, 3 mieg., 72 ir Kedzie rajone, \$20,400.
MORINIS 8-ni butai, dvigubas lotas, garažai, M. Parke. \$63,500.
MEDINIS, 5 kamb., 37 1/2 p. lotas, rūsys, geras šildymas. \$12,300.

A. KAIRYS REAL ESTATE
2501 W. 69th Street Telef. 436-5151

NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 West 59th St.
Prospect 8-5454

NEPRALEISKITE GERĄ PROGĄ, prie 71st ir Whipple savininkas turi geru parduoti gražią 5 kamb. 18 metų senumo mūrinę rezidenciją. Garažas. Kilimai, aliuminum langai, potvynio kontrolė ir daug kitų vertingų priedų, parduos už \$18,750.
A. NORKUS REAL ESTATE
2405 West 51st St. WA 5-5030

BROOKFIELD — SAVININKAS PARDUODA 9511 W. LINCOLN 7 metų, 5 1/2 kamb., mūr. ranch, 3 mieg., nuo sienos iki sienos kilimai. Gazo šildymas, 2 auto garažas, 50 pėdų sklypas, puiki vieta, arti mokyklų, bažnyčių ir susisiekimo. Mažiau kaip \$20,000. Hunter 5-2160.

DRAUDIMO AGENTŪRA
PATARNAUJAME VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS
J. Bacevičius
BELL-VARPAS
REAL ESTATE
General Insurance — Notary Public
6455 So. KEDZIE AVENUE
Prospect 8-2233

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI "NAUJENAS"
6 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
— MONDAY, NOVEMBER 6, 1961